

I Jone

¹ Pa popodalaina sa sa tei koleona tu sa na paranga, ko na paranga isa sa sa suvere tavitia na Tamasa, ko na Tamasa sa na paranga.

² Na paranga sa pa popodalaina tu sa suvere tavitia na Tamasa.

³ Qai podaka votu lame vei gu tana paranga sira doru sakasava sa roitiniria na Tamasa, ko kepore kai sa pa vinapodaka sa bike taroiti pa neqi tana paranga.

⁴ Na paranga sa na toa, ko na toa api sa na kabere tadira na tinoni.

⁵ Na kabere sa tolanga pa rodomo, ba na rodomo sake boka amua sa na kabere.

⁶ Ego koleona sa kai tinoni sa garunia na Tamasa, na isongona isa si Jone.

⁷ Isa sa lame kai tinoni ulule ko sa ululenia sa na veveina na kabere, ko ira doru tinoni mai vasosotoa sisa sau.

⁸ Ba isa mekana sa nake kabere, goto sa lame gu ululenia na veveina na kabere sisa.

⁹ Na kabere tu api sa na kabere sosoto sa lame pa kasia gusu, ko sa vakabereria doru tinoni.

¹⁰ Isa sa lame suvere pa kasia gusu, ko isa tugu sa sa varoitia na Tamasa ko sa roitinia na kasia gusu, ba na kasia gusu sa sake dogoro gigilai sisa.

¹¹ Sa lame pa ona gusu mekana sosoto sisa, ba qaike vatogai ira tugu na ona tinoni mekana sisa.

¹² Ba ira doru qai vakamua ko qai vasosotoa sa nisongona isa, poni sa isa sa ianiria na neqi ko qai podo koburu tana Tamasa sira.

¹³ Qaike podo pa soana kolena bi pa masa na orungu babi pa roroqu tana marene sira, goto na Tamasa tu mekana sa vapodoria.

¹⁴ Ego sa lame tini tinoni sa na paranga ko sa suvere vaisomanai tamigei ko agei qe dogoria sa na ona malakapi jojonga, isa na malakapi jojonga vei tana Tuna mekai sa koko vei tana Tamana beko ko sa pugelia na vairoqu vaialona beto na sosoto sisa.

¹⁵ Ko sa ululenia i Jone sa na veveina isa, pira sa vevela votu vei, <<Inana sisa qa pojai ara na veveina totonai pira qau perangaina, <Isa na tinoni mina tuti ligu lamesiu ara sa sa lavata jolanisiu ara, ura qa oqoro pore ara sa sa tei suvereona tu sisa!> qau,>> sau si Jone.

¹⁶ Pa ona tinamasa pugelena isa sa gita doru tage somana teku vaitakoiniria sira nona vairoqu vaialona.

¹⁷ Ura na Vavanau sa sa tavagore vei tu ti Mosese, goto na vairoqu vaialona beto na sosoto sa sa lame vei ti Jisu Karisito.

¹⁸ Kepore sa kai tinoni bi tei batini matana tu mai sa na Tamasa, goto na Tuna mekai gu, isa na Tamasa, isa sa togasa tana Tamana, isa sa sa ule vakabare vanigita sa na Tamasa.

I Jone Paputaiso sa Ulenia nona Roiti

¹⁹ Ego api sa na ulule tai Jone totonai qai garunuria ira na iviva mamata tinoni Jiu pa Jerusalema sira kaki iama beto kaki na bubutu Livai, ko qai lao nanasia sisa, <<I sei sao?>> qarigunia.

²⁰ Poni i Jone sa ule votunia beto sake daiona pojaniria, goto sa ule votunia gu, pira sau, <<Ara sa nake Karisito,>> sauniria.

²¹ Poni sa qai nanasia, <<Ko i sei ropi sao? I Elaija?>> qarigunia.

<<Dai ara nake isa,>> sau si Jone.

<<Goto i sei tu? Na tinoni kokorotai sao?>> qarigunia.

Poni sa oeria i Jone sira, <<Dai,>> sau.

²² Poni sa pira qarigunia, <<Ko i sei sa ao? Mu ule vanigei ko me mule pojaniria sira qai garunu valamegei. I sei qu doro veinigo mekamu sao?>> qarigunia.

²³ Poni pira sau si Jone, <<Ara sa Kai ovovele pira sa kukuku vei pa qega:

<Mu vatanai sa na soana tana Bangara!>

Isa vei sa korotonia i Aisea na tinoni kokorotai,>> sau si Jone.

²⁴ Ira tu na Parese qai garunuria sira na tinoni aipira

²⁵ ko qai nanasia si Jone, pira qarigunia, <<Ko vei nake Karisito, nake i Elaija, beto nake tinoni kokorotai sao, poni sa ai sa vei ko qu korapa vaipaputaiso tu sao?>> qarigunia.

²⁶ Poni sa oe laoria i Jone sira, <<Ara sa qa paputaisoniria na kolo sira na tinoni, ba sa korapa gu suvereona pa vaikorapaimiu agou sa isa quke gigilai agou.

²⁷ Isa sa sa korapa tuti ligu lamesiu ara, ba ara sa qake pada ko mana ruvataria na piko buti tana,>> sau si Jone.

²⁸ Na roiti pira sa qai gore votu pa Betani, pa kale sagere tapo pa pie Jodani, ketakoi sa kole vaipaputaiso i Jone.

Na Lami Tana Tamasa

²⁹ Ego ko sa rane ligu neqa sa i Jone sa batia si Jisu sa korapa rerege lame tana, poni sa paranga, <<Doro! Poni sa na lami* tana Tamasa, isa sa vulasa paleria na sela tana kasia gusu!

³⁰ Na veveina isa sa qa pojai ara tonai pira qau, <Kai tinoni sa korapa tuti ligu lamesiu ara sa sa poreveveina jolanisiu ara, ura sa tei suvereona tu sisa totonai qa oqoro pore sara,> qau.

³¹ Ara ba perangana qake gigilai i sei sisa, ba qa lame vaipaputaisonia gu na kolo sara ko mi bola tadira na tinoni Izireli sisa qau,>> sau si Jone.

³² Ko sa ululenia i Jone sira sa batiria, pira sau, <<Qa batia ara sa na Gagala sa igoro gore vei kai kuru pa noka ko sa gore toqoa sisa.

³³ Ko perangana sa qake gigilai tugu ara sisa, ba isa tu na Tamasa sa garunusi ko qa vaipaputaisonia na kolo sa pira qiunisiu, <Isa muna batia mina igoro gore ko mina toqoa na Gagala, sa isa tugu sa sa vaipaputaisonia na Gagala Tabuna,> qiunisiu.

³⁴ Ko qa tei bati sosotoa tu ko qa ulenia ara sa isa tugu sa na Tuna na Tamasa,>> sau si Jone.

Ira na Sepele Momoe ti Jisu

³⁵ Ego sa rane ligu neqa totonai sa korapa turu tavitiria karu ona sepele si Jone,

* **1:29** Na lami sa na tuni sipi. Na lami sa qai vavakukuvunia ira na iama tadira na tinoni Izireli ko qai vulasaniria na sela tadira na tinoni Izireli.

³⁶ ko sa batia isa sa korapa rerege lao vei ketakoi si Jisu, sa sa paranga si Jone, <<Doro! Poni sa na lami tana Tamasa!>> sau.

³⁷ Ego ko tonai qai nongoria ira karu sepele sisa vei sa parangania isa, poni sa qai lao tutiadia i Jisu sira karu.

³⁸ Ego ko totonai sa balinga si Jisu ko sa batiria qai korapa tutia ira karu sisa, sa sa nanasaria, <<Na sa sa qu nyaqoa agou karu?>> sauniria.

Poni pira qarigu sira karu, <<Rabi, pai qu susu-vere sao?>> qarigunia. (Na ginuana Rabi sa na Tinoni Vaivagialai.)

³⁹ Poni sa parangaria i Jisu sira karu, <<Mei, lame tutisiu ko mu batia,>> sauniria.

Ko qai tutia tugu ko qai lao batia sa na ruma ketakoi sa suvere isa, beto ko sa tei made koloko vevelu tu sa totonai, ko qai kole suveredia tana tinganai sa bongi sa na eqa.

⁴⁰ I Aduru, na tasina i Saimone Pita, sa kame ira karu sa nongoria na parangana i Jone perangana ko sa tutia si Jisu.

⁴¹ Ba i Aduru sa riu mai tu nyaqoa sa na tugana mekana, i Saimone, ko pira saunia, <<Qokolo, agei qe batia gu sa na Mesaea,>> sau. (Na ginuana na Mesaea sa na Karisito.)

⁴² Beto sa toni laonia ti Jisu si Saimone. Ko totonai sa batia, sa pira saunia i Jisu sisa, <<Ao si Saimone, na tuna i Jone, ba kopira sa muna takukunia i Sipasi sa na isongomu ao,>> sau si Jisu. (Na ginuana nisongo Sipasi[†] sa sa vaitoto vei tugu na ginuana nisongo Pita.)

[†] **1:42** Na paranga **Sipasi** sa na paranga Aramaiki beto **Pita** sa na paranga Qiriki, ko ira karu doru na ginuadi sa na <<patu>>.

Sa Kukuria i Jisu sira Pilipi beto i Nataniela

⁴³ Ego sa rane ligu neqa poni sa sa taloa lao pa Qalili si Jisu, poni sa bati gosoria isa si Pilipi ko pira saunia, <<Mei, tutisiu!>> saunia.

⁴⁴ I Pilipi sa na tinoni Betiseda, isa na gusu ketakoi qai suvere ira Aduru i Pita.

⁴⁵ I Pilipi sa nyaqoa si Nataniela ko sa parangia, <<Isa na tinoni i Mosese sa kutia na veveina pa Vavanau beto ira na tinoni kokorotai qai kutia na veveina sa qe batia agei. Isa si Jisu pa Nazareti, na tuna i Josepa,>> sau.

⁴⁶ Poni pira saunia i Nataniela sisa, <<Qokolo, mina boka tugu votu lame vei pa Nazareti sa kai sakasava jongana?>> sau.

Poni sa paranga i Pilipi, <<Mei, lame tutisiu, ko mu batia,>> saunia.

⁴⁷ Ego ko i Jisu sa batia sa korapa lalameona tana si Nataniela, sa pira sa paranga vei, <<Doro, api sa na tinoni Izireli sosoto, isa sake isongo kolea kai seseke!>> sau.

⁴⁸ Poni sa paranga si Nataniela, <<Ai sa vei ko qu boka tu gigilasiu?>> sau.

Poni sa oea i Jisu sisa, pira saunia, <<Totonai sa oqoro lao kukugo i Pilipi, poni sa ara qa tei bati momoegoqua tu qu kole toqomua pa kuta gou piqui sao,>> sau.

⁴⁹ Poni pira sau si Nataniela, <<Rabi, ao tugu sa na Tuna na Tamasa, ao sa na bangara tadira na tinoni Izireli!>> sau.

⁵⁰ Poni sa oe si Jisu, pira saunia, <<Ai vei, koko vei qa pojanigo gu qa tei bati momoegoqua tu totonai qu kole toqo pa kuta gou piqui qau ara sa qu soni vasosoto? Kode tu muna batiria sira na

sakasava mai lavata jolania isa qu batia kopira!>> saunia.

⁵¹ Beto sa paranga si Jisu, pira sau, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: kode muna batia sa na oka mina tarevanga beto ira na mateana tana Tamasa mai gore sae tana na Tuna Tinoni,>> sau si Jisu.

2

Na Vaialava Pa Kena

¹ Ego pa vinaue rane sa sa taroiti sa kai inevanga vaialava pa Kena pa Qalili, ko na tinana i Jisu sa korapa ketakoi.

² Ko i Jisu beto ko ira na ona sepele ba qai somana tasoru valao tugu pa vavolo vaialava isa.

³ Totonai sa pidili sa na buku vaini, poni sa paranga laoa i Jisu sa na tinana, <<Tuqu, sa betoniria na vaini sira,>> sau.

⁴ Poni sa paranga si Jisu, <<Ko na savana taqu beto tamu sa vei ina, tinaqu? Ara ba na qua totooso sa oqoro kamua,>> sau.

⁵ Poni sa parangaria na tinana sira na nabulu, <<Muna roitinia gu agou sisa vei mina garununigou isa,>> sauniria.

⁶ Ego na tututi pa vinatarasae tadira na tinoni Jiu sa koledia sa pa kalena na vavalioso, ko na juki vatanana na vei isa sa koledia ketakoi sa ka vonomo bogu patu lavata vuvutugu tarini kolo, padana pa vaikorapaina vitungavulu lima ko kai gogoto manoga lita kame.

⁷ Ko sa paranga laoria i Jisu sira na nabulu, <<Mu vapugeleniria na pie gagale sa na bogu jagi

inara,>> sau. Poni qai vapugele jutuniria na pie tugu ira sira na bogu ira.

⁸ Beto sa garunuria i Jisu sira, <<Ego kopira mu tinu ko mu pogoso laonia tana tinoni sa kopunia na vavolo,>> sau.

Poni qai pogoso laonia tugu sisa vei sa pojaniria i Jisu.

⁹ Ko sa buku podekia na tinoni kopu vavolo sa na kolo sa tapeluku vaini poni sa sa valilingia, ba sake gigilai pai sa koko lame vei sa na vaini isa. (Ba ira na nabulu qai tinua na kolo ko qai gigilaidia sa.) Ko sa kukua sa na tinoni sa vaialava,

¹⁰ ko pira saunia, <<Qokolo, ira doru tinoni sa na vaini jongana jola mai tu sa qai iia momoea, beto totonai qai tei dori buku tu ira na tinoni sa beto qai iai sa na vaini nake loka jongana. Ba ao sa qu kopu vakolea ko kopira tu qu vavotua sa na vaini jongana jola,>> saunia.

¹¹ Alepi sa na roiti vinagigila momoe sa roitinia i Jisu pa Kena pa Qalili, ko ketakoi sa vatadogoronia isa sa na ona neqi, ko ira na ona sepele qai vasosotoa sisa.

¹² Ego pa liguna isa sa qai goredia pa Kepaniami sira Jisu, na tinana, ira tasina marene beto ko ira na ona sepele, ko qai dori susuveredia mai tu ka vivisa rane ketakoi sira.

I Jisu sa Aduria ira qai Vavai pa Kakabarena Zelepade

(Matiu 21.12-13; Maka 11.15-17; Luke 19.45-46)

¹³ Ego sa tei tata tugu sa na totoaso vavolo Alokata tadira na Jiu, ko sa taloa sae pa Jerusalema si Jisu.

¹⁴ Totonai sa kamu sisa ketakoi, ko sa rerege lao pa kakabarena zelepade, poni sa batiria sira na

tinoni qai korapa vavainiria na bulumakau, na sipi, na kuru, beto ko ira na tinoni bebei poata qai korapa togo roitinia dia roiti.

¹⁵ Poni sa roitinia isa kai gasoro vavaiiriruna, ko sa adu vovotuniria pa kakabarena zelepade sa doru manugu, na sipi, na bulumakau. Beto sa upele vavukele enga paleria sira na tevolo tadira qai bebei poata, ko sa ipaporoniria doru eqa sa na dia poata.

¹⁶ Beto pira sauniria sira qai vavainiria na kuru, <<Mu pogoso votu riuniria pa ia lani sira na sakasa pira! Muke roiti veinia na ruma mamaketina sa na ruma tana Tamaqu!>> sauniria.

¹⁷ Totonai qai batia ira na sepele inara sa vei, poni sa qai gigila kamua ira sisa vei sa pojai na Kukuti Tabuna, pira sau, <<Tamasa, na qua roroguna na mua ruma ao sa sa iku vuvurunguziu,>> sau.

¹⁸ Ego ko tonai sa roiti vei inara i Jisu sa qai lao nanasia ira na mamata tinoni Jiu sisa, pira qarigunia, <<Na roiti vinagigila ai veveina sa muna roiti vanigei ao ko agei mene boka vasosotoa sa qu isongia tugu ao sa na neqi ko muna boka roiti vei inara?>> qarigunia.

¹⁹ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sauniria, <<Mu jegaria sa na zelepade madina api, beto sa na rane vinaue kode mana vaturu ligua ara sapi,>> sauniria.

²⁰ Poni sa pira qarigu sira na mamata tinoni Jiu, <<Qokolo, ko ka madengavulu vonomo aoro tu qai kole roitinia ira sa na zelepade madina api! Ba ao muna vaturu ligua pa kue rane gu?>> qarigu.

²¹ Ba na zelepade madina saunia isa sa na tinina gu mekana.

²² Ko pa liguna sa turu mule pa mate sisa, poni sa qai roroqu kamua ira na sepele sisa sa poja veinia isa api. Ko qai vasosotoa ira sa na Kukuti Tabuna beto ko na parangana i Jisu.

I Jisu sa Gigilaiona na Bulodi na Tinoni

²³ Ego totonai sa korapa suvere pa Jerusalema pa totooso vavolo Alokata si Jisu, poni sa kubo tinoni sa qai vasosotoa sisa tonai qai batiria na roiti vinagigila sa roitiniria isa.

²⁴ Ba i Jisu mekana sake totoravusuria sira, ura sa tei gigila betoriaona tu isa sira.

²⁵ Beto ko sake nyaqoa tadiria na tinoni isa sa na vavakato vinasosoto veveidi ira na goto tinoni, ura isa mekana sa tei gigila vatale betoriaona tu sa na roroqu sa kole pa bulodi na tinoni.

3

I Jisu beto i Nikodimasi

¹ Ego koleona sa kai kuta iviva tadiria na tinoni Jiu, kame ira na Parese, na isongona i Nikodimasi.

² Ko na tinoni api sa sa lao tai Jisu kai bongi, ko pira saunia si Jisu, <<Rabi, qe gigilagomei agei sa ao sa kai tinoni vaivagigalai na tagarunu lame veimu tana Tamasa sao. Ura kepore sa kai tinoni bi boka roitiniria sa na roiti vinagigila vevei qu korapa roitiniria ao inara vei bike somana tana sa na Tamasa,>> sau.

³ Poni sa oea i Jisu sisa, pira saunia, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigo ara sao: kepore sa kai tinoni

mina boka batia na binangara tana Tamasa, vei minake podo mule* mai tu sisa,>> sau.

⁴ Poni sa paranga si Nikodimasi, <<Ai mina vei beto mina boka kai podo mule mutu sa na tinoni sa tei baragoso tu? Na tinoni lavatana sa minake boka tomea na iapana na tinana ko mina podo na vinarua toতোসো!>> sau.

⁵ Poni sa oea i Jisu sisa, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigo ara sao: kepore sa kai tinoni mina boka tome pa binangara tana Tamasa, vei minake podo kolo beto na Gagala sisa.

⁶ Isa sa podo masa sa na masa tugu, goto isa sa podo Gagala sa na gagala tugu.

⁷ Muke gabarania sisa qa korapa pojanigo na veveina muna podo mule mai tu sagou doru qau-nia.

⁸ Na gava sa sa iru lao vei ketakoi sa nyorogua lao vei sisa. Qu nongoriamua sa na ovangana, ba quke gigilai pai sa koko lame vei beto pai sa korapa lao vei sisa. Kai muqisi podeke vei tugu isa sa na tinoni sa podo pa Gagala,>> sau si Jisu.

⁹ Poni sa nanasa si Nikodimasi, <<Ko ai mina vei mina boka gore votu sinana?>> sau.

¹⁰ Poni sa oea i Jisu sisa, pira saunia, <<Beko ao tu sa na tinoni vaivagigilai tadira pa Izireli, ba quke gigilai tu sa aipira?

¹¹ Sosoto pa sosoto ma pojanigo ara sao: agei sa qe paranga votuniria sira vei qe gigilaria, beto qe uleniria sira vei qe bati sosotoria, ba kepore kame agou bi vasosotoria sira na mei ulule.

* **3:3** Na paranga Qiriki sa tapeluku <<mule>> sa kai ginuana sa <<pa nulu>>, ko na kipa paranga lani sa mina boka tapeluku vei <<vei minake podo pa nulu mai sisa>>.

¹² Vei mana vavakato vanigou ara sira na sakasava gu qai gore votu pa kasia gusu ba munake vasosoto sagou, poni sa vei mana vavakato vanigou ara sira na sakasava qai gore votu pa noka sa totonai sa kode munake isongo vasosoto podeke sagou.

¹³ Kepore sa kai tinoni bi tei sae mai tu pa noka, ba koleona sa isa sa gore lagere vei pa noka, na Tuna na Tinoni.

¹⁴ Sa vaitoto vei tugu pa qega sa alaka vaiolo saenia i Mosese pa nulu sa na dole pa uqu gou, poni sa mina taovulu vaiolo sae vei tugu isa sa na Tuna na Tinoni,

¹⁵ ko ira doru mai vasosotoa isa sa mai tekua na toa jola.

¹⁶ Ura pa soana vei api sa roroqua na Tamasa sa na kasia gusu: sa valamea isa sa na Tuna mekai, ko ira doru mai rangea isa sa maike mate manyao goto mai tekua na toa jola.

¹⁷ Ura na Tamasa sake garunu valageria pa kasia gusu sa na Tuna ko mi pitua isa sa na kasia gusu sakeunia, goto sa garunu lagerenia ko mi aloa tu isa sa na kasia gusu sau.

¹⁸ Isa sa vasosotoa na Tuna sa sake tapitu; goto isa sake vasosotoa na Tuna sa sa tei tapitu tu, ura sa tei ke vasosotoa tu isa sa na Tuna mekai na Tamasa.

¹⁹ Pira sa vei sa na vaipitu: sa tei lame tu pa kasia gusu sa na kabere, ba ira na tinoni sa nake kabere goto na rodomo tu sa qai nyoroguania, ura na dia roiti sa na seladi.

²⁰ Isa na tinoni sa roitiniria na roiti ikikeredi sa sake tavaraguania sa na kabere, ko sake lame

pa kabere sisa, ura sake nyoroguaniria isa sira na ona roiti ikikeredi bai tauduku votu.

²¹ Ba isa sa roitinia na sosoto sa sa lame pa kabere, ko qai bola votu sira na ona roiti sa roitinia isa ura sa vatabea na Tamasa sisa,>> sau si Jisu.

I Jisu sa Tadoro Vaitoto ti Jone

²² Ego pa liguna isa sa i Jisu beto ira na ona sepele sa qai lao pa ia pa Jiudia, ko ketakoi sa suvere tavitiria iapeki totošo kakasana ko sa kole paputaiso tinoni.

²³ I Jone ba sa paputaiso tinoni tugu pa Aenoni, kai gusu sa tata pa Saleimi, ura sa kubo sa na pie pa eqa ketakoi, ko qai lalao tana sira na tinoni ko sa kole paputaisoria isa sira.

²⁴ (Pa totošo isa sa sa oqoro tavatome pa ruma vaipiu si Jone.)

²⁵ Ego ko kaki ira na sepele tai Jone sa qai vaiguania tana kai tinoni Jiu sa na veveina na loloqa vavalioso pa vavanau tadiria na tinoni Jiu.

²⁶ Beto sa qai lao sira kaki ona sepele ko pira qarigunia si Jone, <<Rabi, qu gigilaimua ao sisa na tinoni sa somana suvere tavitigo totonai qu suvere pa kale sagere tapo pa pie Jodani, isa na veveina qu kole mai ululenia ao? Doro! Kopira sa sa korapa vaipaputaiso sisa, ko na rave tinoni sa qai korapa lalao tana!>> qarigu.

²⁷ Poni pira sa oeria i Jone sira, pira sauniria, <<Kepore sa kai tinoni mina boka isongia kai sakasava vei mineke vania na Tamasa sisa.

²⁸ Agou mekamiu sa qu tei nongoria tu ko muna boka ulenia sa isa qa pojai ara tonai pira qau, <Ara

sa nake Karisito sara, goto qa tagarunu vamomoe lao gu pa moena isa,> qau.

²⁹ Na rereko mina vaialava sa nona tugu na marene mina alavaia, nake tana tinoni isa ira karu na baere jonga. Goto na baere jonga api sa kole turu vainongoro, ko sa somana qera totonai sa nongoria isa sa na obovele lamena na ona tinoni. Ko ara sa qa vei gu isa, ko sa okoto vatale sa na qua qeqera.

³⁰ Isa sa mina iolo sae, goto ara sa mana gore ikete,>> sau si Jone.

Isa Na Koko Lagere Veina pa Noka

³¹ <<Isa na koko lagere veina pa nulu sa sa ululu jolaniria doruna. Isa na koko veina pa peso sa tana peso tugu, beto sa kole tugu vavavakatoniria na sakasava pa peso. Goto isa sa gore lagere vei pa noka sa sa ululu jolaniria doruna.

³² Isa sa tei batia tu beto sa tei nongoria tu sa sa ulenia isa, ba kepore tinoni bi vasosotoa sa nona ulule.

³³ Ba isa sa vasosotoa na ona ulule sa sa vaegoia tugu sa na Tamasa sa na sosoto.

³⁴ Isa sa garunia na Tamasa sa sa poja votuniria na paranga tana Tamasa, ura na Tamasa sake vani kokobua na Gagala pugelena sisa.

³⁵ Na Tamana sa roroqua sa na Tuna ko sa tei vakolea tu pa limana isa sa doru sakasava.

³⁶ Isa sa vasosotoa na Tuna sa sa tekua na toa jola. Isa na tinoni sake vatabea na Tuna sa mineke tekua na toa jola, goto sa tavapogosonia isa sa na vinakilasa tana Tamasa,>> sau si Jone.

4

I Jisu beto na Rereko Sameria

¹ Ego qai nongoronia ira na Parese sa i Jisu sa tekusoku sepele beto ko sa paputaisoria soku tinoni jolaniria ira sa paputaisoria i Jone qarigu.

² (Ba i Jisu mekana sake vaipaputaiso sa, goto ira tu na ona sepele sa qai vei.)

³ Ko totonai sa nongoria i Jisu inara qai paranga vei sira na tinoni, poni sa sa taloa pa Jiudia ko sa mule goreona pa Qalili sisa.

⁴ Ko pa ona rerege mule pa Qalili sa rorovea sa mina jola vei tugu pa korapa ia pa Sameria sisa sau.

⁵ Ko pa Sameria sa kamu pa kai gugusu lavata na isongona pa Suka, nake souna pa kobu peso ti Jekopi qi vania i Josepa na tuna.

⁶ Ego na kolena tugu ketakoi sa na oqili pie takorina tai Jekopi, ko sa pavu talenia na kole rerege si Jisu ko sa toqona tugu pa keketai oqili pie isa. Ko na korapa rane sa totonai.

⁷ Kai rereko pa Sameria sa sa lame ko mi nobu pie sau, poni sa paranga laoa i Jisu aza, <<Bu vanisiu iapeki buku qau,>> sau.

⁸ (Totonai sa qai tei taloa riu tu pa gugusu sira nona sepele ko mai riu vaigagani qarigu.)

⁹ Poni sa paranga sa na rereko Sameria, <<Ao na Jiu tu, goto ara na tinoni Sameria tu, ba ai sa vei qu korapa tu tepanisiu na pie sara?>> sau. (Ura pa dia tuti sa qaike mekarai teteku pa kai pepetani gagani babi qaike mekarai buku pa kai nonobuni pie sira na Jiu beto na Sameria.)

¹⁰ Poni sa oea i Jisu sisa, pira saunia, <<Vei bu gigilai ao sisa na vaivana tana Tamasa beto ko i sei sisa sa korapa tepanigo na pie, sa bu tei tepani buku tu beto ko isa bi tei vanigo tu na pie vaivatoana sao,>> saunia.

¹¹ Poni sa paranga sa na rereko, <<Kepore na mua titinuna sao beto ko na dori kori gorena sa na oqili pie api. Ko pai muna tekunia ao sa na pie vaivatoana?

¹² Ao quke lavata jolania si Jekopi na tamamei agei, sa oko? I Jekopi tu sa sa vanigei na oqili pie api, ko isa mekana beto ira na tuna, na ona pa-pausu sa qai buku beto tugu pa pie ina,>> saunia.

¹³ Poni sa oea i Jisu sisa, pira saunia, <<Isa sa bukua na pie sa kole pa oqili pie api sa kode mina kidepe ligu gu sisa,

¹⁴ goto isa mina bukua na pie mana vania ara sa minake isongo kidepe ligu. Ba na pie mana vania ara sa mina bubukala vuvugu sa pa bulona, ko mina bukala vania na toa kole jolana,>> sau si Jisu.

¹⁵ Poni sa paranga sa na rereko, <<Bangara! Vei mu vanisiu tu ropi sa na pie isa, ko make kidepe ligu, beto make papavu lalame vutugu ligu pie lani,>> sau sa na rereko.

¹⁶ Poni pira saunia i Jisu sisa, <<Mu lao, ko mu kukua na marenemu ko mu toni lamenia lani,>> saunia.

¹⁷ Poni sa paranga sa na rereko, <<Koi, ara kepore marenequ!>> sau.

Poni pira saunia i Jisu sisa, <<Qu sottomua tugu sao tonai kepore marenequ qugu.

¹⁸ Ura ira ka lima marene mai tu sa qu tei nanagoria tu ao, ko isa qu korapa nanagoa ao

kopira sa nake marenemu sosoto ao sisa. Ko na sosotona gu sa qu pojai ao,>> sau si Jisu.

¹⁹ Poni sa paranga sa na rereko, <<Bangara, kopira tu qa gigilai ara sa kai tinoni kokorotai sao!

²⁰ Ura ira na mei tite pa moa agei sa pa kubo tugu api sa qai vatarasaea na Tamasa, ba agou na tinoni Jiu sa qu paranga sa pa Jerusalema tu sa na ia tana vatarasaea gita na Tamasa qugu,>> sau sa na rereko.

²¹ Poni sa parangia i Jisu sisa, <<Ago, mu va-sosotoa sapi! Sa korapa lame sa na totooso totonai nake pa kubo api babi pa Jerusalema sa muna vatarasaenia agou sa na Tamada.

²² Agou na tinoni Sameria sa quke gigila vatalea sisa qu korapa vatarasaea; goto agei na tinoni Jiu sa qe gigila vataleamei sisa qe vatarasaea, ura na inaalo sa sa votu lame vei tamigei tu na tinoni Jiu.

²³ Ba sa korapa lame sa na totooso ko kopira sa tei kamua tu sa na totooso isa, tonai ira na tinoni vatarasae sosoto sa mai vatarasaea pa gagala beto pa sosoto sa na Tamana. Isa sa na vinatarasae sosoto sa nyoroguania na Tamana.

²⁴ Na Tamasa sa na Gagala ko ira mai vatarasaea isa sa mai vatarasaea pa Gagala beto pa sosoto tu,>> sau.

²⁵ Poni sa paranga sa na rereko, <<Qa gigilaiqua ara sa kode mina lame sa na Mesaea (isa sa tagigala na Karisito), ko mina kamu tu isa sa mina ule vanigita sa doru sakasava,>> sau.

²⁶ Poni sa oe laoa i Jisu sisa, <<Ara tugu sisa, ara qa korapa parangigo kopira api sisa,>> saunia.

²⁷ Pana totooso tugu isa sa qai mule kamu sira na ona sepele ko qai gabarania sa qai mule batia

sa korapa paparangia kai rereko isa. Ba kepore kame ira sa bi paranga, babi nanasa lao veinia pira, <<Koi, na sa qu nyoroguania?>> biunia na rereko isa, babi, <<Ai sa vei ko qu vavavakato tavitia tu na rereko ina sao?>> biunia si Jisu.

²⁸ Beto sa sa loa vakole pale na rereko sa na ona bogu pie, ko sa mule lao tu pa gugusu, ko sa parangaria sira na tinoni,

²⁹ <<Mei, lame! Mu dogoria kai tinoni sa pojani-siu doru qua toa qa roitiniria ara. Nake api tugu beka sa na Karisito?>> sau.

³⁰ Ko qai taloa pa gugusu ketakoi sira na tinoni ko qai votu lao tai Jisu.

³¹ Totonai qai ogoro bola lame ira na tinoni pori sa qai kole gagarunia ira na sepele si Jisu, <<Rabi, mu teteku mai tu,>> qarigunia.

³² Ba pira sauniria i Jisu sira, <<Ara sa koleona na qua tetekuna isa quke gigilai na veveina agou,>> sau.

³³ Poni qai podalai vavainanasa mekadi sira na sepele, <<Kaki tinoni beka qai tei pogoso kamu vania tu na tetekuna sisa?>> qarigu.

³⁴ Poni sa parangaria i Jisu sira, <<Na qua tetekuna sa ara ma vatabea gu na nyorogua tana isa sa garunusiu beto ma vaokotia sa na roiti tana.

³⁵ Pira qu paranga vei sagou, <Ka made popu gu sa sa kole beto mina kamu na totošo ababu,> qugu sagou. Ba mu vainongoro ko ma pojanigou ara: mu vaengaria na matamiu ko mu dogororia sira na inuma! Qai tei matua tu ko qai tei pada taabu tu sira na umuma!

³⁶ Na tinoni sa ababu sa sa tatabara beto sa pogoso vaikamuniria sira na vua ko mai tekua na

toa jola, ko na tinoni sa umuma beto isa sa ababu sa mai mekarai qera beto.

³⁷ Ko sa sosoto gu sa na paranga pira sau, <Kai tinoni sa umuma beto kai goto tinoni tu sa ababu,> sau.

³⁸ Ara qa garunugou sagou ko qu riu abua sisa quke pavu talenia agou. Ira kaki tu qai pavu talenia sa na roiti, goto agou sa qu abua na vuana gu na pavu tadira goto tinoni,>> sau si Jisu.

³⁹ Ego ko kubo ira na tinoni Sameria pa gugusu isa sa qai vasosotoa si Jisu, tonai qai nongoria na ulule tana rereko isa, pira sau, <<Sa poja betonisiu sira doru roiti qa roitiniria ara,>> sau.

⁴⁰ Ko tonai qai lao kamua isa sira na tinoni Sameria, sa qai tepa vasosogo lao tana ko bi suvere iapeki mai tadira qarigu. Poni sa suvere ketakoi karu rane sisa.

⁴¹ Ego ko na kubo jola mule sira na tinoni qai vasosoto tonai qai nongoria na paranga ti Jisu.

⁴² Ko qai parangia sa na rereko, <<Kopira sa nake parangamu gu ao sa qe vasosotoa, goto kopira qe vasosoto ura qe batia beto qe nongoria mekamei sa isa tugu sosoto sa na inaalo pa kasia gusu,>> qarigu.

I Jisu sa Salania na Tuna Kai Iviva Qavuna

⁴³ Ego sa jola karu rane beto sa taloa ketakoi si Jisu, ko sa mule gore pa Qalili.

⁴⁴ (I Jisu mekana sa tei ululenia tu sa na tinoni kokorotai sa pa ona gugusu ketakoi sa lavata sae gu sa sake tatavaragua sauniria.)

⁴⁵ Ko totonai sa kamu pa Qalili sisa sa qai vatoga vatalea ira na tinoni ketakoi sisa, ura qai tei somanania tu ira sa na vavolo Alokata

pa Jerusalema ko qai tei batiadia tu ira sira na sakasava sa roitiniria isa pa totošo vavolo isa.

⁴⁶ Ego sa gabala mule lame pa Kena pa Qalili si Jisu, ketakoi sa pelukuni vaini na kolo perangana. Ko na suverena tugu ketakoi sa kai iviva qavuna, sa mo na tuna marene pa Kepaniami.

⁴⁷ Ko sa nongoronia na iviva isa si Jisu sa tei taloa tu pa Jiudia ko sa gore vei tu pa Qalili qarigu, poni sa lao gosoria ko sa tepaia ko bi lao salania sa na tuna marene pa Kepaniami, ura sa tata sosoto mina mate sisa sau.

⁴⁸ Poni pira saunia i Jisu sisa, <<Agou sa qu nyorogua isongo batiria mai tu na roiti vinagigila beto na roiti vaivagabaradi beto sa bu vasosoto qugu,>> sau.

⁴⁹ Poni sa paranga sa na iviva isa, <<Bangara, mu siqarai tuti lame pinakoi sa oqoro mate na tuqu,>> sau.

⁵⁰ Poni sa parangia i Jisu sisa, <<Mu mule lao, na tumu marene sa kode mina toaona gu!>> saunia.

Poni sa vasosotoa tugu na iviva api sa na paranga ti Jisu ko sa mule riuona.

⁵¹ Ko tonai sa korapa gogoreona isa sa qai gosoria pa soana sira na ona nabulu, ko qai pojanai, <<Na tumu marene sa sa tei jonga tu,>> qarigunia.

⁵² Poni sa nanasaria sira papada ai totošo sa vei sa podalai jonga sisa sauniria, poni pira qarigunia, <<Pada kai koloko korapa rane pa nyoro sa gore na mangini,>> qarigunia.

⁵³ Poni sa gigila kamua na iviva api sa isa tugu sa na totošo qi poja veinia pira i Jisu, <<Na tumu marene sa kode mina toaona gu,>> qiunia. Ko isa

beto ira na ona tatamana doruna sa qai vasosotoa si Jisu.

⁵⁴ Api sa na roiti vinagigila vinarua sa roitinia i Jisu pa liguna sa taloa pa Jiudia ko sa gore pa Qalili.

5

I Jisu sa Salania Kai Qao pa Keketai Lolu Pie

¹ Pa liguna na sakasava aipira sa sa taroiti sa kai vavolo tadiria na tinoni Jiu, ko sa sae pa Jerusalema si Jisu.

² Ko sa tata pa Atakamana Sipi pa Jerusalema ketakoi sa sa koleona sa kai lolu pie, na isongona sa na Betizata pa paranga Aramaiki, ko sa kolea ka lima ongonguna sisa.

³ Ketakoi sa qai kubo sira na vaikamu minete tinoni momodi qai kole loka, ira na leqa, na qao beto ira sa mate kale na kobu tinidi.*

⁵ Ko sa koleona ketakoi sa kai tinoni sa kole mo ka uengavulu vesu aoro.

⁶ Ko sa batia i Jisu sa korapa kole ketakoi sisa ko sa dogoro gigilai i Jisu na kakasana jola sa na toতোসা kole mo isa, ko sa parangia, <<Ai vei qu nyogua tasalana sao?>> saunia.

⁷ Poni sa oe lao sa na tinoni mo isa, <<Bangara, ara sa kepore kai tinoni bi tokanisiu, ko bi toni laonisiu pa lolu pie totonai sa nyakili na kolo. Totonai qa korapa popodeke ko ba lao qau, poni

* **5:3** Na pikata 3b-4 sa kaki paparanga qai kole pa kaki kukuti kokoleidi, pira qarigu: <<qai kole lolokania na nyakilina na kolo. 4 Ura koleona na toতোসা sa na mateana tana Tamasa sa sa gogore lagere, ko sa vanyakilia sa na kolo isa. Ko na tinoni mo sa lao momoe totonai sa nyakili na kolo isa sa sa tasalana sa na mo sa vaia isa.>>

sa kaki goto tinoni tu sa qai tei lalao momoe tu,>> sau.

⁸ Poni sa paranga laolia i Jisu sisa, <<Mu turu, mu pogosia na mua lovu ko mu rerege,>> saunia.

⁹ Isa tugu sa paranga vei isa poni sake ruavo tugu tasalana sa na tinoni isa, ko sa teku pogosia sa na ona lovu beto sa rerege riuona.

Ko na rane Minere sa sa roiti vei inara i Jisu.

¹⁰ Ko ira na mamata tadira na tinoni Jiu qai kole paparanga laolia sa na tinoni sa koni tasalana, pira qarigunia, <<Na rane Minere sa pa ngeni, ko sake tavamalumu pana Vavanau sa ao qu korapa pogoso lovu,>> qarigunia.

¹¹ Poni sa oe laoria isa sira, <<Ura ara na tinoni tu sa salanasiu sa pira sa garunu veinisiu, <Mu pogosia na mua lovu ko mu rerege!> saunisiu,>> sauniria.

¹² Poni qai nanasa laolia sisa, <<I sei sa na tinoni isa sa garunigo ko mu pogosia na mua lovu ko mu rerege saunigo ao?>> qarigu.

¹³ Ba sake dogoro gigilai na tinoni sa tasalana api si Jisu, ura qai kubo sa na vaikamu tinoni ketakoi ko i Jisu ba sa tei pae riuona tu pa vaikamu tinoni.

¹⁴ Liligu tu sa batia i Jisu pa kakabarena zelepade tu sisa, ko pira saunia, <<Doro! Kopira qu tei jonga tu sao! Ko mu noso roitiniria na toa ikerena kita mu gosoria na tapata lavatana jola,>> saunia.

¹⁵ Ko totonai tu sa sa taloa sa na tinoni api ko sa riu ule vaniria ira na mamata tadira na tinoni sa i Jisu sa salania isa sauniria.

¹⁶ Pa totoso isa sa qai podalai roiti kokomitia ira si Jisu, ura sa roitiniria na roiti vevei pira pa rane Minere.

¹⁷ Ba sa pojaniria i Jisu sira, <<Ara na Tamaqu sa sa roiti lao gu doru totoso. Ko ara ba mana roiti vei tugu,>> sau.

¹⁸ Totonai sa paranga vei inara isa sa qai tagigiri sira na mamata Jiu, ko qai nyorogua vivitigi vamatea si Jisu, ura nake mekana gu na rane Minere sa majai isa, goto sa pojai tugu vei sa na Tamasa sa na Tamana mekana sau, ko sa vei sa sa vakai muqisi podeke mulenia mekana tana Tamasa sisa.

Na Neqi tana Tuna na Tamasa

¹⁹ Poni sa oeria i Jisu sira na mamata Jiu, pira sauniria, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: na Tuna sa sake boka roitinia kai sa mekana, goto isa gu vei sa batia sa roitinia na Tamana sa sa roitinia sa na Tuna.

²⁰ Ura na Tamana sa roroqu vivitigia sa na Tuna ko sa vadogoronia na Tuna sira doru vei sa roitiniria mekana isa. Beto ko kode mina vabatinia mutugu na Tamana isa sira na sakasa poreveveidi mina roitiniria ko mina jolaniria aipira, ko muna gabara beto sagou doru.

²¹ Sa vaitoto vei tugu sa vatoa muleria na Tamana sira qai tei matedi tu ko sa vaniria na toa, poni sa na Tuna ba sa vaniria tugu na toa sira sa nyorogua vaniria.

²² Na Tamana mekana ba sake pitua kai tinoni, goto sa tei ia lao vania tu na Tuna sa na neqi ko na Tuna sa mina pituria sira na tinoni.

²³ Ko mai valavatia ira doru tinoni sa na Tuna, vaitoto vei tugu qai valavatia ira sa na Tamana.

Na tinoni sake valavatia na Tuna sa sake valavatia tugu sa na Tamana isa sa garunia sa na Tuna.

²⁴ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa sa nongororia na qua paranga beto sa vasosotoa sisa sa garunusiu ara, sa sa tekua na toa jola ko minake tapitu sisa; goto sa tei jolania tu isa sa na mate ko sa tei karovo lao tu pa toa.

²⁵ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: sa korapa lalameona sa na totošo, ko kopira tugu sa na totošo isa, tonai mai nongoria ira na tinoni qai tei matedi tu sa na ovovelena na Tuna na Tamasa, ko ira mai nongoria sa mai toa.

²⁶ Ura na Tamana mekana sa na kutana na toa, beto ko sa tei vania tu na neqi vei sa na Tuna ko na Tuna tugu sa na kutana na toa.

²⁷ Beto sa vania tugu vei na Tuna sa na neqi ko na Tuna mina boka pituria sira na tinoni, ura na Tuna na Tinoni sisa.

²⁸ Muke gabarania sisa qa pojanigou api; ura sa korapa lalameona sa na totošo tonai kode mai nongoria ira qai tei tagolomo tu sa na ovovelena isa.

²⁹ Ko mai okoto votu ketakoi qai tagolomo sira ko ira qai roiti vatale sa kode mai turu mule ko mai tekua na toa jola, goto ira qai roitinia nikerena sa mai turu mule ko mai tapitu,>> sau si Jisu.

Ira Qai Vavakatonía na Veveína i Jisu

³⁰ <<Ara qake boka roitinia kai sa pa qua neqi mekaqu; ba isa gu vei qa nongoria tana Tamaqu sa qa pitua ko na qua vaipitu sa na tuvisina, ura qake tutia na qua roroqu mekaqu goto na nyorogua tu tana isa sa garunusiu sa qa tutia.

³¹ Vei ba ule mulenisiu mekaqu sara, poni sa na qua ulule sa bike pada tavasosoto.

³² Ba koleona sa kame sa ululenia na veveiqu ara, ko ara qa gigilaiqua sa na ulule veveiqu ara sa ulenia isa sa na sosotona tugu.

³³ Qu tei garunu laonia tu agou tai Jone sira kaki tinoni pogoso nongoro ko sa tei ulenia tu isa sa na sosoto isa.

³⁴ Ara nake vei ko na ulule tana kai tinoni qa teku vasosotoa qakeu sa, goto qa pojaria ara sira na sakasava aipira ko mu boka taalo agou qau.

³⁵ I Jone sa na juke sa toa beto sa tolanga vak-abere, ko agou qu qerania suvere mai pa iapeki toতোসা pa kabere tana.

³⁶ Ba koleona sa na ulule veveiqu ara sa sa poreveveina jolania na ulule ti Jone. Ura ira na roiti sa vanisiu na Tamaqu ko qa vaokotoria ara sa ira tugu sa na roiti qai ululenia na veveiqu ara beto qai ulenia sa ara sa na Tamaqu tu sa garunusiu.

³⁷ Ko isa na Tamaqu sa garunusiu isa sa sa tei ulenia tu na veveiqu ara. Agou qu oqoro isongo nongoria na oovovena beto qu oqoro batia na tinonina sisa,

³⁸ beto ko quke teku vatogasia pa miu toa sa na ona paranga, ura quke vasosotoa agou sisa sa garunia na Tamaqu.

³⁹ Qu tiro vivilotoria agou sira na paranga pa Kukuti Tabuna, ura qu roroqua sa ketakoi kode muna batinia na toa jola qugu, ba ira na paranga qai takuti ketakoi sa qai ululenia sa na veveiqu gu ara.

⁴⁰ Ba agou qu daimiu tu lame sa taqu ko bu tekua na toa jola.

⁴¹ Ara sa qake korapa nyaqo soana ko bai vatarasaesiu ira na tinoni qau.

⁴² Ba qa gigila vatalegouqua ara sagou; qa gigi-laiqua ara sa kepore na vairoqu lao tana Tamasa bi kole pa miu toa.

⁴³ Ara sa qa lame pa neqi tana Tamaqu, ba qu daimiu vatogasiu agou sara; goto vei bi kamu tu pa ona neqi mekana sa kai tinoni, sa kode muna vatogai agou sisa.

⁴⁴ Na vinatarasae gu tadira na tinoni sa qu kole nyaqoa agou ko bu tekua qugu, goto quke nyaqoa agou sa na vinatarasae tana Tamasa memekaina; ko ai mina vei beto muna boka vasosotosiu sara sa vei?

⁴⁵ Kita mu roroqua sa ara kode mana pitugou pa moena na Tamaqu. I Mosese tu isa qu tei vakolenia tu na miu totoravusu agou sa isa tugu sa kode mina pitugou.

⁴⁶ Ura vei bu vasosotoa agou si Mosese, poni sa ara ba bu vasosotosiu tugu, ura isa tugu na veveiqu gu ara sa sa kutia i Mosese.

⁴⁷ Ba quke vasosotoria kisa na kukuti sa kutiria isa, ko ai muna vei muna boka vasosotoria agou sira na paranga taqu sa vei!>> sau si Jisu.

6

*I Jisu sa Vatetekuria ka Lima Tina Tinoni
(Matiu 14.13-21; Maka 6.30-44; Luke 9.10-17)*

¹ Ego pa liguna sa vei inara, sa i Jisu sa karovo lao pa kai kalena na ovuku pa Qalili, kai isongona qai vavakukunia sa pa Tiberiasi.

² Ko kai minete tinoni lavata sa qai kole tututia isa, ura qai tei batiria tu sira na roiti vinagigila sa roitiniria isa tonai sa salanaria ira qai mo.

³ Poni sa sagere sae pa kukubo si Jisu, ko ketakoi sa toqo tavitiria sira na ona sepele.

⁴ Ego ko sa tei tata tu sa na totošo vavolo Alokata tadira na Jiu.

⁵ Ego ko totonai sa vaengaria na matana i Jisu ko sa dogoria sa na minete tinoni lavata sa korapa lame tana, poni sa nanasa laolia si Pilipi, <<Pai sa tana boka vai gagani ko tana vatetekuria sira na tinoni pira?>> sau.

⁶ (Ba sa paranga vei inara sisa ko mi podekia gu i Pilipi sau, goto isa sa tei gigilaiona tu sisa mina roitinia.)

⁷ Poni sa oe lao si Pilipi, <<Ura vei mai okoto iqopeki gu ira doru pira ba kode mina jolania tu karu gogoto poata siliva* sa mina tavaini gagani,>> sau.

⁸ Azae kame ira na ona sepele, i Aduru, na tasina i Saimone Pita, sa sa paranga,

⁹ <<Korapa kamea lana sa kai koburu marene ka lima gana bereti beto karu gana igana, ba pa vaikamu tinoni vei pira na sa mina vagavoria sa ka visa momoqasa gagani vevei inara?>> sau.

¹⁰ Poni pira sau si Jisu, <<Ego vatoqo betoria sira na tinoni,>> sau. Na ia kubo buburuna sa ketakoi, ko qai toqo beto sira doru tinoni, na anye vaikamudi ira na marene sa sa papada vei lima tina.

* **6:7** Kai poata siliva sa padana na tabarana kai rane roiti. Ko karu gogoto poata siliva sa padana kai aoro tabara.

¹¹ Beto sa tekuria i Jisu sa na bereti, ko sa paranga jongana laoniria tana Tamasa beto sa ianiria na tinoni qai togo. Beto sa roiti veinira tugu sa na igana, ko qai pote beto sira doru.

¹² Pa liguna qai pote beto ira doru, poni sa parangaria sira na ona sepele, <<Mu buti vaikamu betoniria sira na gagani kole joladi, kita mai taaru vivikere goboro,>> sau.

¹³ Ko qai buti teku vaikamuniria sira na gagani kole taridi pa lima batu bereti qai teku tariria, ko qai vapugele nyonyoaniria ka manogarua totopa.

¹⁴ Ko tonai qai batia ira na tinoni sa na roiti vinagigila sa roitinia i Jisu api, sa qai paranga, <<Api sosoto tugu sa na tinoni kokorotai mina lame pa kasia gusu qarigunia ira,>> qarigu.

¹⁵ Ego ko totonai sa gigilai i Jisu sa qai qaqirinia ko mai lame teku vabangaria sisa qarigu, poni sa sa taloa riuona mule mekana pa kubo sisa.

*I Jisu sa Rerege pa Vuliti Kolo
(Matiu 14.22-27; Maka 6.45-52)*

¹⁶ Ego totonai sa gore na vevelu, sa qai oqa votu gore pa ovuku pa Qalili sira na sepele ti Jisu.

¹⁷ Qai koi pa kai koaka sira, ko qai toka karovo tuvisi lao pa Kepaniami. Ko sa rodomo gu sa na eqa ba i Jisu sa oqoro lame kamuria.

¹⁸ Sa podalai gu raja lame sa na gava lavata ko sa nyakili ranebongi sa na kolo.

¹⁹ Ko qai tei qelu lao tu pada lima babi vonomo kilomita souna sira na ona sepele beto qai dogoro vaia si Jisu sa korapa rerege lalameona pa kolo. Totonai sa rerege tata lame sisa pa koaka sa qai matagutu vivitigi sira.

20 Poni sa parangaria isa, <<Ara gu sapi, muke matagutu!>> sau.

21 Beto sa qai malumu surania pa koaka ira sisa. Isa tugu sa koi pa koaka i Jisu poni sa qai paro gu sa pa ia ketakoi qai gona toto laolia ira.

Ira na Tinoni qai Nyaqoa si Jisu

22 Ego ko sa rane ligu neqa poni sa qai gigilai ira na minete tinoni lavata qai suvere jola pa kai karovona na ovuku pa Qalili sa kai memekana gu sa na koaka sa titi ketakoi. Beto ko qai batiadia tugu si Jisu ba sake koi tavitiria sira na ona sepele tonai qai toka, goto ira na sepele gu mekadi sa qai koi.

23 Ba kaki koaka na lame veidi pa gugusu Tiberi-asi sa qai kamu paro tata pa ia ketakoi sa manania na bereti i Jisu beto sa ianiria na minete tinoni ko qai teteku.

24 Ko totonai qai gigilai ira na minete tinoni sa sake suvere ketakoi si Jisu beto ira na ona sepele, sa qai lao koiria na koaka ko qai toka karovo lao pa Kepaniami ko qai kole nyaqoa si Jisu.

I Jisu Na Bereti Toana

25 Totonai qai lao paro pa kai karovona na ovuku pa Qalili sira na tinoni, sa qai batia si Jisu ketakoi, ko qai nanasia, <<Rabi, pa visa tu qu kamu lani sao?>> qarigunia.

26 Poni sa oeria i Jisu sira, pira sauniria, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa vei beto qu korapa nyaqo tutinisiu ara sa nake vei ko qu gigilai agou na ginuadi na qua roiti vinagigila sa, goto ura sa teku jongagou gu na bereti ko qu pote vatale.

²⁷ Nake tetekuna sake ruavo na ikerena sa mu junonia agou, goto na tetekuna tu isa sa kole jola kamua na toa jola. Isa sa na tetekuna mina vanigou na Tuna na Tinoni, ura na Tamasa Tamana sa tei vakolea tu nona vinaego sa tana Tuna,>> sau si Jisu.

²⁸ Poni qai nanasia ira si Jisu, <<Na sa sa mene roitinia agei, ko me roitiniria sira na roiti tana Tamasa?>> qarigu.

²⁹ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sauniria, <<Isa na roiti tana Tamasa sa nyoguanigou ko mu roitinia sa mu vasosotoa sisa sa garunia isa sau,>> sau si Jisu.

³⁰ Poni pira qarigunia ira sisa, <<Na roiti vinagigila ai veveina sa muna roitinia ao tamigei ko agei mene batia, beto sa mene soni vasosotogo sao? Na sa sa muna roitinia ao?

³¹ Ira na oda tite sa qai tekua na mana tetekuna pa qega vei sa pojai na Kukuti Tabuna, pira sau, <Isa sa ianiria na bereti sa lagere vei pa noka sira ko qai teteke,> sau,>> qarigu.

³² Poni sa pira sau si Jisu, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: nake i Mosese sa sa ianigou agou na bereti lagere veina pa noka, goto na Tamaqu tu ara sa vanigou sa na bereti sosotona sa lagere vei pa noka.

³³ Na bereti tana Tamasa sa isa tugu na lagere veina pa noka, ko sa vania na toa sa na kasia gusu,>> sau si Jisu.

³⁴ Poni pira qarigunia si Jisu, <<Bangara, mu vanigei ropi doru totooso sa na bereti isa,>> qarigu.

³⁵ Poni sa pira sauniria i Jisu, <<Ara tugu sa na bereti toana. Isa mina lame taqu sa minake isongo burana beto isa mina vasosotosiu ara sa minake isongo kidepe.

³⁶ Ba isa tugu vei qa tei pojanigou tugu sa agou sa qu tei batisiumiu tugu ara sagou ba quke vasosotosiu tugu.

³⁷ Ira doru sa vanisiu na Tamaqu sa mai lame tugu taqu, ko ira mai lame taqu sa ara manake isongo tupele paleria ara.

³⁸ Ura ara sa qake lagere vei pa noka ko mana tutia na qua nyorogua mekaqu, goto na nyorogua tu tana isa sa garunusiu ara sa mana tutia.

³⁹ Ko na nyorogua tana sa garunusiu sa ara manake valumua sa kame ira sa tei vanisiu tu isa, goto mana vatoa mule betoria pa rane liligu.

⁴⁰ Ura isa na nyorogua tana Tamaqu sa ira doru qai batia na Tuna beto qai vasosotoa isa sa mai isongia na toa jola, beto ara mana vatoa muleria pa rane liligu sira,>> sau i Jisu.

⁴¹ Poni qai podalai ququminia ira na tinoni Jiu sisa, ura pira sau, <<Ara sa na bereti sa lagere vei pa noka,>> sau.

⁴² Ko pira qai kole paranga vei sira, <<Qokolo, nake i Jisu na tuna i Josepa sapi? Sakeu ko taze gigilariaoda sira na tinana na tamana! Ba ai sa vei sa paranga tu, <Ara na lagere vei qu pa noka,> sau? >> qarigu sira.

⁴³ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sauniria, <<Mu noso ququmi golomo mekamiu.

⁴⁴ Kepore sa kai tinoni mina boka lame taqu, vei minake toni lamenia na Tamaqu isa sa garunusiu

ara. Ko isa mina lame taqu sa ara mana vatoa mulea pa rane liligu sisa.

⁴⁵ Pira sau sa qai kutia ira na tinoni kokorotai, <Mai tavavanau tana Tamasa sira doru tinoni,> sau. Isa na tinoni sa nongoria beto sa vakoinonoa na parangana na Tamaqu sa sa lame taqu.

⁴⁶ Nake vei ko kaki tinoni qai tei batini matadi tu sa na Tamaqu qakeu sa. Goto mekana gu isa na lagere veina tana Tamasa sa sa tei batia tu sa na Tamana.

⁴⁷ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa sa vasosoto sa sa isongia na toa jola.

⁴⁸ Ara sa na bereti toana.

⁴⁹ Ira na miu tite sa qai tekua tugu na bereti mana pa qega, ba beto qai tei mate tu sira.

⁵⁰ Api tu sa na bereti sa lagere vei pa noka, ko isa na tinoni mina tekua sisa sa minake mate.

⁵¹ Ara sa na bereti toana na gore lagere veina pa noka. Na tinoni mina tekua sa na bereti api sa mina toa kamua na kamua. Ko na bereti isa mana vaiiania ara sa na masaku, ko isa sa na toa tana kasia gusu,>> sau si Jisu.

⁵² Poni sa qai vaigua mekadi sira na tinoni Jiu, pira qarigu, <<Ai mina vei beto mina vaganinigita na tinoni api sa na masana?>> qarigu.

⁵³ Poni pira sauniria i Jisu sira, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: vei munake gania agou sa na masana na Tuna na Tinoni beto vei munake bukua na orunguna isa, sa agou munake isongia sa na toa.

⁵⁴ Isa sa nyapulua na masaku beto sa bukua na orunguqu ara, sa sa isongia isa sa na toa jola beto

ara mana vaturu mulea pa rane liligu sisa.

⁵⁵ Ura na masagu ara sa na gagani sosotona, na orunguqu ara sa na buku sosotona.

⁵⁶ Isa sa nyapulua na masagu beto sa bukua na orunguqu ara sa sa togasa taqu sisa, beto ara qa togasa tana.

⁵⁷ Kai muqisi podeke vei tugu na Tamaqu sa garunusiu ara sa na toana ko ara ba qa tavatoa tugu vei tana, poni sa na tinoni sa nyapulusiu ara sa mina toa tugu sisa, ura na toaqa sara.

⁵⁸ Api sisa na bereti sa gore lagere vei pa noka; na bereti api sa sake vevei na bereti qai tekua ira na miu tite beto pa liguna qai matedia. Goto isa mina tekua na bereti api sa mina toa kamua na kamua,>> sau si Jisu.

⁵⁹ Inara sa na paranga sa pojaria i Jisu totonai sa vaivagigalai isa pa ruma vavaikamuna pa Kepani-ami.

Na Veveina na Toa Jola

⁶⁰ Ego ko kubodi ira na ona sepele sa qai non-goria na paranga sa pojai isa sa qai paranga, <<Qokolo, sa tapata na ponyolona sa na vaivagigalai api! I sei mina boka gigilai na ginuana sapi! >> qarigu.

⁶¹ Ba sa tei gigilaiona tu i Jisu mekana sa isa vei qai kole ququminia ira na ona sepele, ko pira sauniria, <<Ai sa vei, qu vatapatia tu agou sapi, ko qu nyorogua taloamiu tu?

⁶² Ai sa vei, vei totonai bu batia agou bi mule sae pa noka sa na Tuna na Tinoni ketakoi sa susuvere mai perangana, poni ai bu vei?

⁶³ Na Gagalana gu na Tamasa sa sa vaivatoa. Na tinoni mekana sa sake boka vapodoa kai sa. Ira na paranga qa paranga laoniria ara tamugou sa na Gagala beto na toa.

⁶⁴ Ba kaki agou sa quke vasosoto,>> sauniria. (Ura sa tei gigilariaona tu i Jisu pa podalaina sosoto tu sira qaike vasosoto, beto i sei ira sa mina gabala kanai isa.)

⁶⁵ Beto sa paranga sisa, <<Ko sa vei sa qa tei po-janigou tugu, kepore sa kai tinoni mina boka lame taqu, koi vei tu mina vamalumia na Tamaqu,>> sau.

⁶⁶ Tonai inara sa paranga vei sisa, poni sa na motadi ira na sepele tana sa qai gabala muledia ko qaike tuti ligua sisa.

⁶⁷ Poni sa pira sauniria i Jisu sira ka manogarua sepele, <<Ai vei agou? Agou ba muna taloa riumiu mutugu?>> sauniria.

⁶⁸ Poni sa oe lao si Saimone Pita, <<Bangara, tai sei sa mene lao sagei? Ura ao gu qu isongia sa na paranga sa kolea na toa jola.

⁶⁹ Beto agei sa qe tei vasosoto tu beto qe tei gigilaia tu sa ao gu sa na Liosona tana Tamasa,>> sau.

⁷⁰ Poni sa oeria si Jisu, <<Qa tei vilegou tu ara sa agou ka manogarua, oko? E, ba kame agou sa na bangaradi na tomate,>> sau.

⁷¹ (I Jiudasi gu, na tuna i Saimone Isikarioti, sa saunia isa, ura isa tugu sa kame ira manogarua sepele mina gabala kanai i Jisu.)

7

Ira Na Tasina Qaike Vasosotoa Si Jisu

¹ Ego pa liguna sa vei inara, sa i Jisu sa lekogo ovikiria na gugusu pa Qalili. Sake nyorogua lekogia isa sa pa Jiudia, ura ira na mamata tinoni Jiu sa qai kole kuonia ko mai vamatea qarigu.

² Ego sa tei tata tu sa na totošo vavolo tonai qai suvere pa dia aqaqo sira na Jiu.

³ Poni pira qai paranga lao vei tana sira ka visa tasina marene, <<Mu tava turu tu ao ko mu sae pa Jiudia ko ira na mua sepele mai batiria sira na mua roiti vaivagabaradi qu roroitiniria!

⁴ Ura na tinoni sa nyorogua tagigila vakabere sa kepore kai roiti sa roitinia pa paena! Ao sa qu korapa roitiniria sira na sakasa inara, ko mu bola votu tu tana kasia gusu ko mai gigilago sao! >> qarigu.

⁵ (Ura mekadi gu ira ka visa tasina ba qaike vasosotoa sisa.)

⁶ Poni sa parangaria i Jisu sira, <<Na totošo taqu sa sa oqoro kamu. Goto agou sa doru totošo sa na miu totošo gu.

⁷ Agou sa sa boka tavaraguanigou na kasia gusu, goto ara tu sake tavaraguanisiu ura ara qa ululenia sa nona roiti sa na ikikeredi qaunia.

⁸ Agou sa mu sae tu somana pa vavolo, goto ara sa maneke sae pa vavolo ina, ura na qua totošo sa oqoro kamu,>> sauniria.

⁹ Ko inara sa paranga vei sisa, beto sa suvereona tugu pa Qalili.

I Jisu sa Sae Somana pa Vavolo

¹⁰ Ego pa liguna qai tei sae tu pa vavolo sira ka visa tasina, poni sa isa ba sa tuti sae tugu, ba

sake rerege vakakabere pa vaikamu tinoni goto sa rerege gogolomona tu.

¹¹ Ego ko ira na tinoni Jiu sa qai kole nyanyaqoa sisa pa vavolo isa, <<Ai sisa?>> qarigu.

¹² Qai kole vaimamanasa golomonía ira na tinoni pa vaikamu sa na veveina i Jisu. Kaki qai paranga, <<Na tinoni jongana sisa,>> qarigu. Goto kaki sa qai paranga, <<Dai, sa toni varururaria na tinoni sina,>> qarigu.

¹³ Ba kepore sa kame bi paranga votu lolodakania sa na veveina i Jisu, ura qai matagutuniria ira na mamata tinoni Jiu.

¹⁴ Ego totonai sa tei vaikorapai tu sa na vavolo poni sa sae pa kakabarena zelepade ko sa kole vaivagigalai si Jisu.

¹⁵ Ko qai kole gabara sira na mamata tinoni Jiu, ko qai paranga, <<Ai sa vei ko nake sikuluna, ba sa gigalai jola tu sa na tinoni ina?>> qarigu.

¹⁶ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sauniria, <<Isa qa vaivagigalainia ara sa nake vaivagigalai taqu, ba nona tu na Tamasa isa sa garunusi.

¹⁷ Na tinoni sa malumu roitinia sisa sa nyoroguania na Tamasa sa kode mina gigilai na veveina na qua vaivagigalai. Kode mina doro pikatia sa vei na koko lame veina tugu tana Tamasa sa babi na qua gu mekaqu.

¹⁸ Na tinoni sa vavavakato mulenia na veveina mekana sa sa korapa gu nyaqoa na valavata mulenia mekana. Goto isa sa nyorogua valavatia sisa sa garunia isa, sa isa sa na sosotona beto kepore kai sakasa sesekena sa kole tana.

¹⁹ I Mosese tugu sa vanigou ko na Vavanau, ba kepore kame agou bi vatabea sa na Vavanau. Ai

sa vei qu korapa tu nyorogua vamatesiu sara?>> sau si Jisu.

²⁰ Qai oe lao sira na minete tinoni, <<Qokolo, sa vituligo gu na tomate ikikerena sao! I sei sa korapa nyogua vamatego sao?>> qarigu.

²¹ Poni sa oe lao si Jisu, pira sau, <<Kai roiti vaivagabarana gu sa qa roitinia ara, poni qu gabara beto tu sagou doru.

²² I Mosese sa garunugou ko mai tapobe sira na tumiu marene sau (ba nake i Mosese sa roiti momoenia sa, goto ira na miu tite tu qai podalai momoenia), ko qu popoberia agou pa rane Minere sira na koburu marene.

²³ Ko vei pa rane Minere bi tapobe sa na tinoni ko vei ko mike tamaja sa na Vavanau ti Mosese, poni sa ai sa vei sa qu tagigirinishu tu sara tonai qa salana vajongai kai tinoni pa rane Minere?

²⁴ Muke pitua na toa peguruna tana tinoni, goto mu pitua na vaipitu tuvisina tu,>> sau si Jisu.

Isa Beka sa na Karisito?

²⁵ Poni pira qai kole vavainanasa vei sira kaki tinoni pa Jerusalema, <<Nake tinoni ina sa qai korapa nyorogua vamatea ira na mamata?

²⁶ Ko doro! Sa korapa paparanga lolodaka, ba kepore kame pori vei biu lao tana! Palu qai gigilaidia ira na mamata sa isa tugu beka sa na Karisito?

²⁷ Ba totonai mina lame sa na Karisito, sa kepore kai tinoni mina gigilai ketakoi na lame veina sisa. Goto na tinoni api sa gita tage tei gigila betoada tugu gita ketakoi na lame veina,>> qarigu.

²⁸ Ego ko totonai sa korapa vaivagigalai pa kak-abarena zelepade si Jisu, sa vevela votu, <<Ai sa

vei, qu gigila vatalesiumiu tugu agou beto qu gigilaimiu ketakoi na lame veiqu sara? Ara sa qake lame pa qua neqi mekaqu, goto isa tu sa garunusiu sa na sosoto, ba agou quke isongo gigilai tu sisa.

²⁹ Ara qa gigilaiqua sisa, ura ara sa na koko veiqu tana beto ara sa isa tugu sa garunusiu,>> sau si Jisu.

³⁰ Poni qai nyorogua aru tamania ira sisa, ba kepore kame bi ulini limana sisa, ura sa oqoro kamua sa na totošo tana.

³¹ Ba kubo tinoni pa vaikamu tinoni sa qai vasosotoa sisa, beto pira qarigu, <<Totonai mina lame na Karisito, sa ai vei kode mina roitiniria tugu isa sa na soku roiti vinagigila jolaniria vei sa roitiniria na tinoni api?>> qarigu.

Ira Qai Tagarunu ko Mai Aru Tamania i Jisu Qarigu

³² Qai nongoro vaia ira na Parese sa qai kole vaimamanasania na veveina i Jisu ira na tinoni, ko qai garunuria ira na Parese beto na kuta iama sira na nabulu kopu, ko mai lao aru tamania si Jisu qariguniria.

³³ Poni sa pira sauniria i Jisu sira, <<Ara sa mana suvere iapeki totošo mule tamugou, beto sa kode mana laoqua tana isa sa garunusiu.

³⁴ Ko kode muna nyaqosiu ara sagou ba munake boka batisiu, beto ketakoi mana lao suvere ara sa agou munake boka lao,>> sau.

³⁵ Ego ko totonai qai nongoria ira na Jiu inara sau isa, sa qai vavaiparanga mekadi, <<Pai sa mina lao saunia isa ko tanake boka batia gita? Mina lao pa kaki gugusu tadira na tinoni Qiriki

ketakoi qai korapa ira kaki tavitida tinoni Jiu ko mina lao vaivagigalai tadira na tinoni Qiriki?

³⁶ Na sa ginuana sa na paranga tana? Pira sau sisa, <Kode muna nyaqosiu ara sagou, ba munake boka batisiu, beto ketakoi mana lao suvere ara sa agou munake boka lao,> sau,>> qarigu.

Na Vuvugu sa Bukalania na Toa

³⁷ Ego pa rane bebetona na vavolo, isa na rane poreveveina, sa sa turu si Jisu ko sa vevela votu, pira sau, <<Isa sa kidepe sa mi lame taqu ko mi buku!

³⁸ Isa sa vasosotosiu ara, sa kode mina vei tugu sa pojai na Kukuti Tabuna, kode mina bubukala votu pa bulona na tinoni isa sa na kolo toana,>> sau.

³⁹ (Isa saunia i Jisu sa na Gagalana na Tamasa isa ira mai vasosotoa isa sa mai tekua. Ba oqoro taiania ira sa na Gagala Tabuna pa totoiso isa, ura sa oqoro turu mule sae pa ona neqi lavatana tana Tamana si Jisu.)

Sa Tapipikata sa na Vinasosoto Tadira na Tinoni

⁴⁰ Ego ko kaki tinoni pa vaikamu sa tonai qai nongoria sa na parangana i Jisu, sa qai paranga sira, <<Sosoto, isa sosoto tugu sa na tinoni koko-rotai lavatana sa tavera!>> qarigu.

⁴¹ Qai paranga sira kaki goto, <<Api sa na Karisito!>> qarigu.

Goto kaki mule sa qai paranga, <<Dai, nake pa Qalili mina votu lame vei sa na Karisito!

⁴² Na Kukuti Tabuna sa pojaiona tu sa na Karisito sa mina lame pa tutina i Devita ko mina

podo pa Betilihema tu, na gugusu ketakoi sa su-
vere i Devita sau,>> qarigu.

⁴³ Ko pa veveina gu i Jisu, sa sa tapipikata sa na
minete tinoni.

⁴⁴ Kaki ira sa qai nyorogua aru tamania si Jisu,
ba kepore tugu kame ira bi uli laoni limana sisa.

Qaike Vasosotoa ira na Tinoni Mamata si Jisu

⁴⁵ Ego ko totonai qai mule kamu sira na nabulu
kopu pa zelepade, sa qai nanasa sira na kuta iama
na Parese, pira qarigu, <<Ai sa vei ko quke toni
lamenia sisa?>> qarigu.

⁴⁶ Poni qai oe lao sira na nabulu kopu, pira
qarigu, <<Oqoro pore kai tinoni bi paparanga vei
sa paranga vei na tinoni api,>> qarigu.

⁴⁷ Poni qai paranga sira na Parese, <<Ko agou ba
kopira sa tei toni vapisugou tugu isa?

⁴⁸ Ai sa vei, qu tei gigilaimiu tu agou sa kai
mamata babi kai Parese bi tei vasosotoa mai tu
sisa? Bi mija tu!

⁴⁹ Ira na minete tinoni pira sa qaike tavagigala-
nia sa na Vavanau, ko kode mai gosoria na vinaki-
lasa tana Tamasa ke!>> qarigu sira na Parese.

⁵⁰ Poni sa i Nikodimasi, isa sa lao tai Jisu kai
bongi, sa parangaria,

⁵¹ <<Na tutina pa oda Vavanau sa gita tazeke
oqanai pitua sa na tinoni totonai sa oqoro tanon-
goro mai ko bi oqoro tagigila sisa sa roitinia na
tinoni isa,>> sau.

⁵² Poni qai oea ira sisa, pira qarigunia, <<Ko
ai vei, ao ba kai tinoni Qalili tugu ke, oko? Mu
tiro vilotia tu na Kukuti Tabuna ko, beto sa muna
gigilai sa na tinoni kokorotai sa minake votu lame
vei pa Qalili,>> qarigunia.

Na Rereko Babaratana

⁵³ (Ego ko qai okoto mumule riudia pa dia gugusu sira doru tinoni.

8

¹ Goto i Jisu sa sa laona tu pa kubo pa Olive.

² Ko tonai sa rane vuvugei na eqa sa sa mule lao pa kakabarena zelepade sisa, ko tonai qai vaikamunia ira doru tinoni poni sa togo ko sa vaivagigalai lao tadira sisa.

³ Totonai sa qai toni kamunia ira qai vavaivagigalainia na Vavanau beto ira na Parese sa kai rereko sa tapoa tonai sa kole barata, ko qai vaturua pa moedi ira doru tinoni.

⁴ Beto qai parangia si Jisu, <<Tinoni vaivagigalai, na rereko api sa sa tapoa sosoto tonai sa kole babarata.

⁵ Ko pa oda Vavanau sa vanigita i Mosese sa na rereko sa roiti vei inara sa mina tagona vamateni patu tugu. Ba na sa qugu sao?>> qarigunia.

⁶ (Inara qai paranga veinia si Jisu, vei ko mai vagonai qarigu, beto vei ko mai jutua gu qarigu.)

Poni sa ovoro kokopo gore pa peso si Jisu, ko sa kole kukutinia na kakarusuna pa peso.

⁷ Ko tonai qai kole tugu nanasia lalaodia ira, poni sa sa turu vatuvisi ko pira sauniria, <<Isa sa kepore ona sela agou sa mi gonania na patu momoe sa na rereko ina,>> sauniria.

⁸ Beto sa kokopo ligu gore pa peso ko sa kole mutugu kukuti pa peso.

⁹ Totonai qai nongoria inara sa paranga vei isa, sa qai okoto taloloa riu memeka sira doru, podalai tadira na tinoni momoadi ko mi gore, ko tinganai

sa taloa vamekai si Jisu, beto ko na rereko ba sa kole tugu turuona ketakoi.

¹⁰ Beto sa turu vatuvisi ligu mule si Jisu, ko pira saunia sa na rereko, <<Ago, ai sira? Ko kepore kame sa pitugo ao?>> saunia.

¹¹ Poni pira sau sa na rereko, <<Kepore tugu, Bangara,>> sau.

Poni pira sau si Jisu, <<Ego, jongana, ara ba qake pitugo tugu sao. Ko mu taloa riumua gu, goto muneke roiti ligunia na sela,>> sau.)*

I Jisu sa na Kabarena na Kasia Gusu

¹² Ego ko sa paranga laoria mule i Jisu sira na Parese, pira sau, <<Ara sa na kabere tana kasia gusu. Isa na tinoni sa tutisiu ara sa mina isongia na kabere sa vaivatoa beto minake isongo rerege pa rodomo,>> sau.

¹³ Poni sa pira qarigu sira na Parese, <<Koi, ko kopira qu korapa gu ululenia na veveimu mekamu sao; ko na mua ulule sa nake sosotona,>> qarigunia.

¹⁴ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sau, <<E, sa sosoto tugu qa ulule mulenisiu tugu mekaqu sara, ba isa qa ululenia ara sa sa sosoto, ura qa gigilaiqua ketakoi qa koko vei beto ketakoi mana lao vei sara. Goto agou sa quke gigilai ketakoi qa koko vei beto ketakoi qa korapa lao vei sara.

¹⁵ Agou sa qu vaipitu pa soana vaituti tadira na tinoni pa peso gu, goto ara sa qake pitua kai tinoni.

* **8:11** Soku kukuti kokoleidi sa sake koleria sa na titiro doruna 7.53-8.11. Sa doro vei na kobu titiro alepi sa nake kolena lani totonai sa koni takuti na buka ti Jone.

¹⁶ Ba vei ba vaipitu tugu sara poni sa sa sosoto tugu sa na qua vaipitu, ura nake mekaqu qa roitinia, goto ara sa agei karu na Tamaqu tu isa sa garunusiu sa qe roitinia sa na vaipitu.

¹⁷ Ko sa tei takuti kolena tu pa miu Vavanau sa pira sau, <Totonai mai vaitoto sa na ulule tadiru karu tinoni sa sa sosoto tugu sa na dia ulule,> sau.

¹⁸ Ara sa qa ululenia veveiqu mekaqu, beto ko na Tamaqu isa sa garunusiu ba sa ululenia tugu sa na veveiqu ara,>> sau si Jisu.

¹⁹ Poni qai nanasa sira, <<Ai sa na Tamamu?>> qarigunia.

Poni sa oeria i Jisu, <<Quke gigilasiu ara sagou, beto ko na Tamaqu ba quke gigilai tugu. Vei bu gigilasiu ara, poni na Tamaqu ba bu gigilai tugu,>> sau si Jisu.

²⁰ Inara sira na paranga sa pojaria i Jisu totonai sa kole vaivagigalai isa pa kakabarena zelepade, pa ia ketakoi qai vakokoleniria na bokese vavakoleni poata vaivana. Ba kepore tugu kai tinoni bi aru tamania ketakoi sisa, ura sa oqoro kamua sa na toতোসা তানা.

Agou Munake Boka Lao Ketakoi qa Korapa Lao Ara

²¹ Ego ko pira sauniria mule i Jisu sira, <<Qa korapa riu sara, ko agou kode muna nyaqosiu sara, ba agou sa kode muna pogoso mateniria na miu sela. Ketakoi qa korapa lao ara sa agou munake boka lao,>> sau.

²² Poni qai vavaiparanga mekadi sira na tinoni Jiu, <<Mina vamate mulenia mekana beka sa sa

korapa saunia isa? Ura pira sau, <Ketakoi qa korapa lao ara sa agou munake boka lao,> sau,>> qarigu.

²³ Poni sa parangaria i Jisu sira, <<Agou sa na koko veimiu pa kauruna, goto ara sa na koko veiqu tu pa narena. Agou sa na koko veimiu pa kasia gusu api, goto ara sa nake koko veiqu pa kasia gusu api.

²⁴ Ko sa vei sa qa tei pojanigou tu ara sa kode muna pogoso mateniria na miu sela sagou. Ura vei munake vasosotoa agou sa ara sa isa, sa kode muna pogoso mateniria na miu sela sagou,>> sau.

²⁵ Poni qai nanasa sira, <<I sei sao?>> qarigunia.

Poni sa pira sauniria i Jisu, <<Beko qa tei pojanigou tu pa podalaina sosoto.

²⁶ Kubo sira na sakasava veveimiu agou mana boka pojanigou ara beto mana pitunigou ara. Ba isa sa garunusiu ara sa sa sosoto jola, ko ara sa ira gu vei qa nongoroniria tana sa qa pojanian na kasia gusu,>> sau si Jisu.

²⁷ (Qaike gigilai ira sa na veveina gu na Tamana sa sa poja veiniria i Jisu ira.)

²⁸ Ko pira sauniria i Jisu sira, <<Totonai muna ovulu vaiolo saea sa na Tuna na Tinoni, sa beto muna gigilai agou sa ara sa isa. Ko totonai muna gigila vatalea agou sa kepore sa kai sakasava qa boka roitinia ara pa qua neqi mekaqu, goto ira gu sa vagigalainisiu na Tamaqu sa qa pojaria.

²⁹ Ko isa sa garunusiu ara sa sa somana tavitisiu ara. Sake loa vamekaisiu sara, ura ara doru totošo qa roitiniria na roiti qai vageraia isa,>> sau.

³⁰ Ira kubo tinoni qai nongoria inara sa paranga vei isa sa qai vasosotoa sisa.

Na Tinoni Taruvatana beto na Pinausu

³¹ Ego ko sa parangaria i Jisu sira na tinoni Jiu qai tei vasosotoa tu, <<Vei muna togasaria agou sira na qua paranga, poni sa na qua sepele sosoto ara sagou.

³² Ko kode muna gigilai agou sa na sosoto, beto na sosoto isa sa mina ruvatagou,>> sau si Jisu.

³³ Qai oea ira sisa, <<Na tutina tu i Ebarahami sagei, ko oqoro pore kai totooso be tavapinausu. Ko ai sa vei sa kode muna taruvata sagou qugu tu sao?>> qarigu.

³⁴ Poni sa oeria i Jisu sira, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: ira doru qai roitinia na sela sa na pinausu tugu tana sela.

³⁵ Na pinausu sa nake suvere togasana pa tata-mana, goto na tuna tu sa na suvere togasana ketakoi ko mina kamua na kamua.

³⁶ Ko vei mina ruvatagou na Tuna sagou, poni sa muna taruvata sosoto tugu sagou.

³⁷ Qa gigilaiqua tugu ara sa na tutina tugu i Ebarahami sagou. Ba agou tugu sa qu korapa nyorogua vamatesiu ara, ura quke teku vatogai na qua paranga.

³⁸ Ara sa ira vei qa tei batiria tu tana Tamaqu sa qa pojaria, goto agou sa ira vei sa pojanigou na tamamiu sa qu roitiniria,>> sau si Jisu.

³⁹ Qai oea ira sisa, <<I Ebarahami tugu sa na tamamei agei,>> qarigu.

Poni sa oeria i Jisu sira, <<Vei bi na tuna sosoto tugu i Ebarahami sagou, ko bu roitiniria tu sa na roiti vei sa roitiniria i Ebarahami.

⁴⁰ Ba kopira sa qu nyogua vamatesiu tu sara, isa ara tugu qa ule vanigou na sosoto isa qa nongoria tana Tamasa. I Ebarahami sake totoa vei isa!

⁴¹ Goto agou sa na roiti tana tamamiu gu sa qu korapa roitiniria,>> sau si Jisu.

Poni pira qarigunia sisa, <<Agei sa nake podo soanamei. Na Tamasa gu mekana sa na Tamamei,>> qarigu.

⁴² Poni sa pira sauniria i Jisu sira, <<Vei na Tamasa tugu sa bi tamamiu sosoto agou, poni bu roroqusiu tu sara, ura ara sa na koko lamequ tana Tamasa beto sa qa lame kamu lani. Ara sa qake lame pa qua neqi mekaqu, goto isa tu sa garunusiu.

⁴³ Ai sa vei ko quke boka tu gigilaria agou sira na paranga taqu? Na ginuana qu vei isa sa ura qu daimiu vainongoronia agou sa na parangaqu ara.

⁴⁴ Agou sa na koko veimiu tana tamamiu, isa na bangaradi na tomate, ko sa vei sa qu nyorogua tutiria na nyorogua tana tamamiu. Ura na tinoni vaivamate sisa podalai tu pa podalaina sosoto, beto sake isongo turu vei pa sosoto sisa ura na sosoto sake kole tana. Totonai sa seseke sisa, poni sa sa roiti vavotunia gu isa sa na ona toa, ura na kutana na seseke sisa beto na tamadi ira doru tinoni seseke di sisa.

⁴⁵ Ba ara qa pojai kisa na sosoto, ko sa vei sa quke vasosotosiu agou.

⁴⁶ I sei agou sa mina boka udukusiu sa ara qa sela, minagu? Ba vei na sosoto gu sa qa pojai ara, poni sa ai sa vei quke vasosotosiu tu ara sagou?

⁴⁷ Isa sa koko veina tana Tamasa sa sa nongoria na paranga tana Tamasa; goto agou sa nake koko veimiu tana Tamasa, ko sa soni vei sa quke boka vasosotosiu ara,>> sau si Jisu.

I Jisu beto i Ebarahami

⁴⁸ Qai oea ira na Jiu sisa, pira qarigunia, <<Qe sotomei gu sagei tonai qe gigalanigo na tinoni Sameria ko sa tigorigo na tomate qeunigo agei sao!>> qarigu sira.

⁴⁹ Poni sa oeria i Jisu, <<Ara sake tigorosiu na tomate, goto qa valavatia na Tamaqu, ba agou quke valavatasiu sara.

⁵⁰ Ara sa qake nyaqoa ko ma tavalavata qau, goto koleona tu sa isa sa korapa nyaqoa na vinalavata beto isa tu sa sa vaipitu.

⁵¹ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa sa vataberia na qua paranga sa minake isongo mate,>> sau si Jisu.

⁵² Poni pira qarigunia ira na Jiu sisa, <<Kopira sa qe gigila vatalego sa sa tigorigo tugu na tomate sao! I Ebarahami sa sa tei mate tu beto ko ira na tinoni kokorotai, ba qu paranga sao, <Isa sa vatabea na qua paranga sa minake isongo gosoria na mate,> qugu.

⁵³ Quke doro veinigo qu poreveveina jolania i Ebarahami na tamamei sao, oko? I Ebarahami sa mate, beto ko ira na tinoni kokorotai ba qai mate tugu! Goto i sei qu rorove veinigo mekamu sao?>> qarigu.

⁵⁴ Poni sa oeria i Jisu, <<Vei ba valavata mulenisiu sara, poni sa bi kepore veveina sa na vinalavata isa. Ba na Tamaqu tu isa qu gigalania na miu Tamasa agou, isa tu sa sa valavatasiu sara.

⁵⁵ Quke isongo gigila podekia agou sisa, goto ara qa gigilaiqua sisa. Vei qake gigilai ara sisa bau, poni sa ba tinoni sesekequ vaitoto vei tugu agou sara. Goto qa gigilaiqua ara sisa beto qa vatabea ara sa na ona paranga isa.

⁵⁶ Na tamamiu i Ebarahami ba sa qerania sa mina batia sa na lame taqu, ko sa batiaona tugu beto sa qerania,>> sau si Jisu.

⁵⁷ Poni pira qarigunia ira na Jiu sisa, <<Koi! Ao sa oqoro isongo limangavulu aoromu podeke tugu, ko ai bu boka bati veinia i Ebarahami?>> qarigunia.

⁵⁸ Poni pira sauniria i Jisu sira, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: totonai tu sa oqoro pore si Ebarahami, sa ara sa isa,>> sau si Jisu.

⁵⁹ Poni sa qai buti patu ko mai gogonai qarigu, ba sa golomo vapae mulenia mekana si Jisu beto sa taloaona pa kakabarena zelepade.

9

I Jisu sa Salania Kai Tinoni sa Podo Leqa

¹ Ego totonai sa korapa rerege lao si Jisu, sa sa batia isa sa kai tinoni na podo leqana.

² Poni qai nanasia ira na ona sepele sisa, pira qarigunia, <<Rabi, i sei sa sa sela ko sa podo leqa sa na tinoni api? Na tinoni api, ba ira na tinana na tamana?>> qarigunia.

³ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sauniria, <<Na leqa sa vaia na tinoni api sa nake pa ona sela, beto nake sela tadiria na tinana na tamana, goto vei gu ko mi bola votu tana sa na roiti tana Tamasa sau.

⁴ Pinakoi sa korapa kabere na rane, poni sa ara ma roitini sira na roiti tana isa sa garunusi ara, ura na bongi sa korapa nono lame totonai minake boka roiti sa na tinoni.

⁵ Totonai qa korapa pa kasia gusu sara sa ara tugu sa na kabarena na kasia gusu,>> sau si Jisu.

⁶ Pa liguna sa poja vei inara isa, poni sa sa odololo pa peso ko sa vanyelakia isa sa na peso beto sa ora laonia pa matana na tinoni leqana.

⁷ Beto pira saunia sa na tinoni leqana api, <<Mu lao ko mu subi pa lolu pie pa Siloami,>> saunia. (Na ginuana na isongo Siloami sa Na Tagarunu.) Poni sa riu tugu sa na tinoni isa ko sa subi ko sa babata sa na matana beto sa mule lame.

⁸ Ira kaki tavitina beto ira na tinoni vei qai tei babatiadia tu na kole tetepana isa perangana sa qai vavainanasa, <<Nake isa tugu na tinoni sa kole totoqo tetepa pa poni sapi?>> qarigu.

⁹ Qai paranga sira kaki, <<Isa tugu sapi!>> qarigu.

Goto kaki qai paranga, <<Dai, nake isa sina, goto sa doro vei gu isa!>> qarigu.

Poni sa paranga mekana sa na tinoni isa, <<E, ara tugu sisa,>> sau.

¹⁰ Poni qai nanasia ira sisa, <<Ko ai sa vei beto qai boka tu babata na matamu sao kopira?>> qarigu.

¹¹ Poni sa oeria isa sira, <<Kai tinoni na isongona i Jisu sa odololo vanyelakia na peso ko sa oraniria na mataqu, beto sa garunusiu ko mu lao subi pa lolu pie pa Siloami saunisiu. Ko qa riu ko qa subi poni sa beto qa babata liligu,>> sau.

¹² Poni qai nanasia sisa, <<Ko ai sisa?>> qarigu.
Ura! Qake gigilai! sauniria.

Ira na Parese qai Nanasa Vivilotia sa na Tinoni sa Tasalana

¹³ Ego ko qai toni laonia tadira na Parese sa na tinoni sa podo leqa ina.

¹⁴ Isa na ranena sa odololo vanyelakia na peso i Jisu ko sa salania na tinoni leqana isa sa na rane Minere.

¹⁵ Ko qai kai nanasa ligua ira na Parese sa na tinoni isa ai vevei sosoto beto qai babata na matana qarigunia. Poni sa pira sauniria, <<Sa orani nyelaka sa na mataqu, beto qa subi poni sa kopira sa qa babataqua,>> sauniria.

¹⁶ Poni qai paranga sira kaki Parese, <<Nake koko veina tana Tamasa sa na tinoni isa, ura sake kopunia isa sa na rane Minere,>> qarigu.

Ba kaki sa qai paranga, <<Ba ai sa vei beto sa boka tu roitinia na roiti vinagigila veveidi inara sa na tinoni selana?>> qarigu. Ko sa vaipipikata sa na roroqu tadira.

¹⁷ Ko qai nanasa ligua mutugu ira na Parese sa na tinoni isa, <<Ko i sei qugunia ao sa na tinoni isa, ura sa salana vababataria isa sa na matamu ao?>> qarigunia.

Poni sa pira sauniria na tinoni isa, <<Kai tinoni kokorotai qaunia ara sisa,>> sau.

¹⁸ Ba qaike vasosotoa tugu ira na tinoni Jiu sa sa leqa perangana ko kopira sa babata sisa, tinganai ko qai kuku tekuria tu sira karu tinana na tamana,

¹⁹ ko qai nanasaria, <<Api tugu sa na tumiu marene isa sa podo leqa qugunia agou karu? Ko ai sa vei beto sa boka babata kopira?>> qarigu.

²⁰ Poni qai oeria ria karu tinana na tamana, pira qarigu, <<E, qe gigilaime i sa na tumei marene tugu agei karu sisa, beto ko na podo leqana tugu vei sisa.

²¹ Ba ai sa vei beto kopira sa boka tu babata sa qe ke gigilai, beto ko i sei sa vadodoroa na matana

ba qeke gigilai tugu. Isa gu mu nanasia ko, nake koburuna sina! Kode mekana mina ule vanigou na veveina!>> qarigu sira karu.

²² Inara qai paranga vei sira karu tinana na tamana, ura qai matagutuniria ira na tinoni Jiu. Ura qai tei vaivaegonia tu ira na tinoni Jiu sa na tinoni vei mina ule votunia i Jisu sa na Karisito minagu sa mina taiju pale pa ruma vavaikamuna qarigu.

²³ Ko sa vei sa qai paranga gu sira karu tinana na tamana na koburu, <<Nake koburuna sina, isa gu mu nanasia ko!>> qarigu.

²⁴ Poni qai kuku ligua na vinarua totoiso ira sa na tinoni sa podo leqa, ko pira qarigunia, <<Mu pojai na sosoto pa moena na Tamasa! Ura agei qe gigilaime sa na tinoni sa salanigo ao ina sa na tinoni selana,>> qarigunia.

²⁵ Poni sa oe sa na tinoni, <<Bi tinoni selana sisa sa ara qake gigilai. Goto kai sakasava gu qa gigilai ara sa qa leqa perangana sara, ba kopira sa qa babata,>> sau.

²⁶ Poni pira qarigunia, <<Ai sa roiti veinigo? Na sa sa roitinia beto sa vababataria na matamu?>> qarigu.

²⁷ Poni sa oeria, <<Na beko qa tei ule vanigou tu, ba qu daimiu vainongoro! Ai sa vei ko qu nyorogua nongoro ligua mutu? Agou ba qu nyoroguania ko bu na sepele tugu tana qugu sagou?>> sauniria.

²⁸ Ko inara sau isa, sa qai paranga sasuria sisa, <<Ao tugu sa na sepele tana poni, goto agei sa na sepele tu tai Mosese.

²⁹ Qe gigilaime i na Tamasa sa paranga sosoto tai Mosese, goto isa na tinoni ina sa agei qe ke gigilai pai koko veina sisa,>> qarigu.

³⁰ Poni sa oe sa na tinoni isa, pira sau, <<Koi, ko sa vaivagabara! Ura quke gigilai agou pai koko veina sisa, ba ara sa vababataria tu na mataqu!

³¹ Taze gigilaidoda gita na Tamasa sake nongoria sira na tinoni seladi, goto ira gu qai madinia isa beto qai tutia na ona roroqu sa sa nongoria isa.

³² Pa moa vei tu totonai sa podalai na toso sa sake tanongoro podeke sa kai tinoni bi tei vababatai mai tu kai tinoni podo leqana.

³³ Ko vei bike lame veina tana Tamasa sa na tinoni api sa bike boka roitina isa sa na roiti vevei isa,>> sauniria.

³⁴ Poni qai oea ira sisa, pira qarigunia, <<Ao sa na gagale podo lamemu pa sela sao, ba qu korapa nyorogua vagigalaigei agei!>> qarigu. Ko qai iju votu pale pa dia ruma vavaikamuna sisa.

Na Leqa pa Toa Gagala

³⁵ Totonai sa nongoria i Jisu sa qai tei iju votu pale tu sisa, poni sa nyaqoa sisa ko sa nanasia, <<Ai sa vei, qu vasosotoa tugu ao sa na Tuna na Tinoni?>> saunia.

³⁶ Poni sa oe sa na tinoni isa, pira sau, <<Bangara, mu ule vanisiu i sei sa na tinoni isa, ko ma vasosotoa!>> sau.

³⁷ Poni pira saunia i Jisu sisa, <<Qu tei batia tu ao sisa, ko isa tugu sa sa korapa parangigo kopira,>> sau.

³⁸ Poni sa paranga, <<Bangara, qa vasosoto sara kopira!>> sau, beto sa kokopo sori tutungu gore pa moena i Jisu.

³⁹ Poni pira sau si Jisu, <<Ara sa qa lame ko mana vaipitu pipikata pa kasia gusu api, ko ira na leqa sa mai babata goto ira na babatadi sa mai leqa,>> sau.

⁴⁰ Kaki ira na Parese qai somana suvere tavitia isa ketakoi sa qai nongoria sinara sa paranga vei isa, ko qai nanasa laoa, <<Ko agei ba qe leqa qugunigei ao?>> qarigu.

⁴¹ Poni pira sauniria i Jisu sira, <<Vei bu leqa sa bi kepore miu sela, ba kopira qu paranga sa na babatamei sagei qugu, ko sa vei sa sa korapa koleona tugu na miu sela sagou,>> sau si Jisu.

10

Na Vavakato Vavapadana na Godo Sipi

¹ Sa paranga i Jisu, <<Sosoto pa sosoto ma po-janigou ara sagou: na tinoni sake tome vei pa atakamanana na toba sipi, goto sa kesa goboro vei tu pa goto ia, sa na tinoni ikikona beto na tinoni raja ikikona sisa.

² Ba na tinoni sa tome vei pa atakamanana na toba sa na sepati tadiria na sipi sisa.

³ Na tinoni kopu sa sa revanga vania na atakamana sisa. Ira na godo sipi qai nongoro gigilai na ovovelena beto sa gigitalia na okoto isongodi sira na ona sipi, ko sa toni votuniria.

⁴ Pa liguna sa toni vavoturia, poni sa rerege pa moedi ira na sipi sisa beto ira sa qai tutia sisa, ura qai tei nongoro gigilai tu ira sa na ovovelena sisa.

⁵ Ira sa maike isongo tuti goboria mule sa kai goto tinoni. Kode mai ukunia tu sisa, ura qaike nongoro gigilai ira sa na ovovelena na goto tinoni,>> sau si Jisu.

⁶ Ko api sa na vavakato vavapada sa vavakato vaniria i Jisu, ba qaike vagigilai tu ira sa na ginu-ana.

I Jisu sa na Sepati Jongana

⁷ Poni pira sau mule si Jisu, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: ara sa na atakamana tadira na sipi.

⁸ Ira doru qai valigusiu ara ko qai lao momoe sa na tinoni ikikodi beto na tinoni raja ikikona, ba na sipi qaike nongororia sira.

⁹ Ara sa na atakamana. Isa sa lame tome vei taqu sa mina tavasare; mina tome na votu riu nyaqogana buburu gagani.

¹⁰ Na tinoni ikikona sa sa lame ko sa iko, sa kubolo vamategana beto sa pipiaraona gu. Ba ara sa qa lame ko ira na tinoni mai boka isongia sa na toa beto ko mai isongia na toa pugelena qau.

¹¹ Ara sa na sepati jongana. Na sepati jongana sa vaniria na sipi sa na ona toa.

¹² Na tinoni sa tatabara gu beto sa roiti sa nake sepati beto sake isongoria sa na sipi, ko totonai sa batia na lamena kai vulupu poni sa uku loa paleria sa na sipi. Ko sa garataria na vulupu sira na sipi qai taloa pale beto sa adu vaqaqata laoniria doru eqa.

¹³ Sa uku riuona sa na tinoni sa tatabara, ura sa tatabara gu sisa ko sake roroquria sa na sipi.

¹⁴ Ara sa na sepati jongana, ko qa gigilaria sira na qua sipi beto ira na qua sipi qai gigilasiu sira.

¹⁵ Kai muqisi podeke vei na Tamaqu sa gigilasiu sira beto ara ba qa gigilai na Tamaqu, poni sa ara ba qa vaniria na sipi sa na qua toa.

¹⁶ Ba koledia mule sa kaki qua sipi qai oqoro so-mana kole pa toba api. Kode mana toni lameniria tugu sira, ko mai nongoria na ovovelequ ko mai vaikamu lame pa godo sipi tana kai sepati gu.

¹⁷ Na Tamaqu sa roroqusi sara, ura qake rabeke vaivanania ara sa na qua toa, ko sa vei sa mana boka teku mulenia gu sa na qua toa.

¹⁸ Kepore sa kai tinoni sa boka ragata variunisiu na qua toa, goto qa vamalumia gu pa qua roroqu mekaqu ara sa na qua toa. Ara qa boka valaoa sa na qua toa beto ara mana boka teku mulenia sisa. Na garunu api sa qa tekunia ara tana Tamaqu,>> sau si Jisu.

¹⁹ Ego ko sa kai tapipikata mule sa na roqudi ira na tinoni tonai qai nongoria na paranga isa.

²⁰ Kubodi ira sa qai paranga, <<Sa kolea na tomate ko sa tuturu sina! Ai sa vei ko qu nyorogua nongoria agou sa?>> qarigu.

²¹ Ba kaki sa qai paranga, <<Na tinoni sa kolea na tomate sa sake boka paranga vei inara! Na tomate mina boka vababatai tugu na tinoni leqana?>> qarigu.

Ira na Tinoni Jiu Qai Kilunia si Jisu

²² Ego pa totošo sa lomošo na eqa sa sa taroiti sa kai vaikamu qeqera na roroquna na vatabunana liguna na zelepade pa Jerusalema,

²³ ko i Jisu sa kole rerege lao vei pa ia qai gigalania na Susuverena ti Solomone pa kakabarena zelepade.

²⁴ Poni qai vaikamu vailivutainia ira na Jiu sisa, beto qai nanasia, <<Ai sovai vei sa muna kole

varuragei agei sao? Vei na Karisito sosoto sao, sa mu lodaka vanigei gu,>> qarigunia.

²⁵ Poni sa oeria i Jisu sira, <<Qa tei pojanigou tu sagou, ba quke vasosoto. Ira na roiti qa roitiniria ara pa neqi tana Tamaqu sa ira tugu sa qai ululenia na veveiqu ara;

²⁶ ba agou sa quke vasosotosiu sara, ura koko vei nake qua sipi ara sagou.

²⁷ Na sipi taqu sa qai nongoria tugu na ovovelequ, ko ara qa gigilaria sira, beto ira ba qai gigilasiudia ko qai tutisiu sara.

²⁸ Ara qa vaniria na toa jola ko maike isongo mate manyao, beto ko kepore kai tinoni mina ragata visu tekuria pa limaqu sira.

²⁹ Na Tamaqu isa sa vanisiu sira sa sa lavata jolaniria doruna na sakasava, ko kepore kai tinoni mina boka ragata visu tekuria pa limana isa sira.

³⁰ Na Tamaqu beto ko ara sa kame gu,>> sau si Jisu.

³¹ Totonai sa paranga vei inara isa sa qai kai voloso buti patu mule sira na Jiu ko mai gogonai qarigu.

³² Sa paranga laoria i Jisu sira, <<Na kubo roiti jongadi sa vanisiu na Tamaqu sa qa tei vabatinigou tu. Ko ai ira na roiti jongadi aipira sa qu nyorogua gonanisiu ara na patu agou?>> sau.

³³ Qai oea ira na Jiu sisa, <<Nake roiti jongadi ira sa qe nyorogua gonanigo na patu agei ao, goto na mua vamoroanana tu na Tamasa! Ura ao ko na tinoni gu, ba qu vatamasa mulenigo mekamu!>> qarigu.

³⁴ Poni sa oeria i Jisu sira, <<Na takutina pa miu Vavanau sa pira sa paranga vei na Tamasa, <Ara qa paranga sa agou sa na tamasa,> sau.

³⁵ Taque gigilaioda gita sa na Kukuti Tabuna sa sake tamaja goboro. Ko vei na Tamasa tu mina kukuniria na tamasa sira na tinoni qai vatogai na paranga tana Tamasa,

³⁶ poni sa ai sa vei sa agou qu jutunisiu tu qa vamoroania na Tamasa sara tonai pira qau, <Ara sa na Tuna na Tamasa,> qau? Ba ara tugu sa sa vile vamadisiu beto sa garunu lamenisiu pa kasia gusu.

³⁷ Vei bake roitiniria sira na roiti tana Tamaqu sa muke pavu vasosotosiu.

³⁸ Ba vei ba roitiniria tugu ara sira, poni vei buke vasosotosiu tugu agou sara, poni ba mu vasosotoria gu ropi sira na roiti qa roitiniria, ko mu boka gigila vatalea sa na Tamaqu sa somana tavitisiu ara, beto ara qa somana tana,>> sau si Jisu.

³⁹ Totonai sau isa poni sa mai kai aru tamania mule si Jisu qarigu, ba sa mavo sulopo votu riuona tadira si Jisu.

⁴⁰ Ego beto sa sa taloa ketakoi sisa, ko sa kai karovo lao mule pa kai karovona na pie Jodani, pa ia ketakoi sa vaivapaputaiso perangaina i Jone, ko sa lao suvereona ketakoi.

⁴¹ Ko kubo tinoni sa qai kamu tana, beto ko pira qarigu sira, <<I Jone sa kepore kai roiti vinagigila bi roitinia, ba doruna vei sa pojai i Jone na veveina na tinoni api sa sa sosoto tugu,>> qarigu.

⁴² Ko ira na kubo tinoni ketakoi sa qai vasosotoa sisa.

11

Na Matena i Lazarasi

¹ Kai tinoni na suverena pa Betani sa sa mo, na isongona i Lazarasi. Pa Betani sa na gugusu ketakoi qai suvere ira Mere beto i Mata ira kau tamatasi.

² (I Mere api sisa sa vuvania na oela umumanga jonga pa nenena na Bangara beto ko sa puqania tugu na vurunguna, ko na luluna isa si Lazarasi sa mo.)

³ Ko qai garunu laoni nongoro ira kau tamatasi rereko pira si Jisu, pira qarigunia, <<Bangara, doro! Isa na mua baere jonga qu roroqu vivitigia ao sa sa mo,>> qarigunia.

⁴ Totonai sa nongoronia, sa pira sau si Jisu, <<Na mo ina sa minake lao jutu pa mate, goto vei ko mi tavalavata sa na Tamasa, beto pa ginuana na mo isa ba mina tavalavata mutugu sa na Tuna na Tamasa,>> sau.

⁵ (Sa roroquria i Jisu sira Mere i Mata, kau tamatasi, beto na luludi i Lazarasi.)

⁶ Ko totonai sa nongoria i Jisu sa mo si Lazarasi, poni sa suvereona mai tu ketakoi sa kole suvere karu rane mule si Jisu.

⁷ Pa liguna isa beto sa paranga laoria ira na sepele sisa, <<Aria kopira ko ta mule sae ligu tu pa Jiudia,>> sau.

⁸ Qai parangia ira na sepele sisa, <<Rabi, sa oqoro sovai pa visa gu ina ba mai gonanigo na patu qarigu sira na Jiu, ko na sa mule qu nyogua mule saenia ketakoi?>> qarigu.

⁹ Poni sa oeria i Jisu, <<Qu gigilaimiu agou sa na rane sa tapipikata pa manogarua aoa? Ko sa

vei sa na tinoni mina rerege pa rane kabere na minake isongo tatupe tugu, ura sa babata pa kabere na kasia gusu api.

¹⁰ Goto vei mina rerege na bongi sisa, poni sa kode mina tatutupe sa na tinoni isa, ura kepore na ona kabere,>> sau.

¹¹ Sa beto gu paranga vei inara sisa, beto pira sau mule, <<Na oda baere jonga i Lazarasi sa sa tei puta tu, ba mana lao ko mana vadoravia gu ara sisa,>> sau.

¹² Poni sa pira qarigunia ira na sepele sisa, <<Bangara, vei mina tei puta tu sa kode mina jongaona gu sisa,>> qarigu.

¹³ (Ba isa vei na ginuana sa pojai i Jisu sa sa tei mate tu si Lazarasi, goto ira qai roroqua sa putagana gu sa saunia isa qarigu.)

¹⁴ Poni sa lodaka vaniria gu i Jisu sa na nongoro, pira sauniria, <<Sa tei mate tu si Lazarasi,

¹⁵ ba ura pa ginuguamiu agou sa qa qera sa ara qake suvere tavitia sisa, ko mu vasosoto sagou. Ko aria ko ta lao tana kopira,>> sau.

¹⁶ Poni sa pira sauniria kaki sepele tavitina si Tomasi, isa qai vakukunia Patavivi, <<Ego, aria-gada ko gita doru ta tutia tu, ko ta mate tavitia isa!>> sau.

I Jisu sa na Turumule beto na Toa

¹⁷ Ego totonai sa kamu pa Betani si Jisu sa sa tei jola tu ka made ranena sa tagolomo si Lazarasi.

¹⁸ Na gusu pa Betani sa tata kue kilomita gu na souna pa Jerusalema,

¹⁹ ko kubodi sira pa Jiudia qai vaikamu suvere vamanotoria sira Mata i Mere pa mate tana luludi.

²⁰ Ego ko totonai sa nongoronia i Mata sa korapa lalameona si Jisu, poni sa sa votu lao gogosoria, goto i Mere sa suvereona tu pa ruma.

²¹ Poni i Mata pira saunia si Jisu, <<Bangara, vei bu suveremua ao lani, sa bike mate sa na luluqu marene!

²² Ba kopira ba qa gigilaiqua sa na sa isa muna tepai tana Tamasa poni na Tamasa kode vanigo gu sao,>> sau.

²³ Sa paranga laoa i Jisu sisa, <<Kode mina turu mule gu sa na lulumu marene,>> saunia.

²⁴ Poni oe lao si Mata, <<Qa gigilaiqua sa kode mina turu mule pa rane turumule pa rane liligu sisa,>> sau.

²⁵ Poni pira saunia i Jisu sisa, <<Ara sa na turumule beto na toa. Isa mina vasosotosiu ara sa mina mate tugu, ba kode mina toa;

²⁶ beto isa sa korapa toa ba sa vasosotosiu ara sa mineke isongo mate kamua na kamua. Ai vei, qu vasosotoa tugu ao sa api?>> sau si Jisu.

²⁷ Poni sa oe lao si Mata, <<E, Bangara, ara qa tei vasosotoa tu sa ao tugu sa na Karisito, na Tuna na Tamasa, isa sa korapa lalameona pa kasia gusu qarigunia,>> sau.

I Jisu sa Lukana

²⁸ Pa liguna sa paranga vei inara, poni sa sa mule lao pa ruma si Mata ko sa mavo kuku golomia sa na tasina i Mere ko sa vavakato vania, pira sau, <<Na Tinoni vaivagigalai sa sa tei korapa tu poni, ko sa nanasanigo tugu sao,>> saunia.

²⁹ Ko isa tugu sa nongoro si Mere, sa sa gasa turu ko sa lao gosoria sisa.

³⁰ (Sa oqoro bola kamu pa gusu si Jisu, goto sa korapa tu ketakoi sa lao parangania i Mata.)

³¹ Ko ira na tinoni qai kole suvere vamanotia i Mere pa leo ruma sa qai tuti votu totonai qai batia na sisiqarai votu riuna i Mere. Qai roroqua ira sa palu mina lao lukana pa bevi ketakoi qai golomonina i Lazarasi basa sa qarigu.

³² Ego sa lao kamu ketakoi sa korapa suvere i Jisu si Mere, ko isa tugu sa batia si Jisu poni sa sa todongo pa nenena i Jisu, beto sa paranga, <<Bangara, vei bu suveremua ao lani, sa bike mate sa na luluqu marene!>> sau.

³³ Totonai sa batia i Jisu na kekebona isa beto ko ira na tinoni Jiu qai tutia isa ba qai lukana tugu, poni sa sa tadungana na mamata na bulona sisa.

³⁴ Beto sa nanasaria i Jisu sira, <<Pai qu vapaenia agou sa na kokobuna i Lazarasi?>> sau.

Qai oe lao sira, <<Bangara, mei lame ko mu dogoria,>> qarigu.

³⁵ Sa lukana si Jisu.

³⁶ Poni qai paranga sira na tinoni Jiu, <<Doro! Sa koi vei roroqu vivitigia isa si Lazarasi!>> qarigu.

³⁷ Ba kaki ira sa qai paranga, pira qarigu, <<Na tinoni leqana tu ba sa vababatai, ko bi boka gu vasarea isa pa mate si Lazarasi!>> qarigu.

Sa Tavatoa Mule si Lazarasi

³⁸ Ego ko sa kai vasaenga tadungana mule pa bulona si Jisu beto sa sa lao pa bevi. (Ko na bevi isa sa qai pateinia kai patu na mangana.)

³⁹ Sa garunuria i Jisu sira, <<Mu varijo pale sa na patu,>> sauniria.

Poni sa paranga si Mata, isa na luluna na tinoni sa mate, <<Koi Bangara, sa tei nyabo umanga kare tu. Kopira sa tei ka made ranena tu sina!>> sau.

⁴⁰ Sa parangia i Jisu aza, <<Ai vei, qa oqoro tu pojanigo ara sa vei muna vasosoto poni sa kode muna batia ao sa na neqi lavatana tana Tamasa?>> sau.

⁴¹ Poni sa qai varijo pale ira sa na patu. Beto sa enga sae pa noka si Jisu beto sa paranga, <<Tamaqu, qa paranga jongana sara tamu, ura qu nongorosi ara sao.

⁴² Qa gigilaiqua sa qu nongorosi tugu doru totoso, ba koko vei gu ira na tinoni pira qai korapa sa qa korapa paranga vei pira, ko mai vasosotoa sa ao tugu qu garunusi sara,>> sau.

⁴³ Pa liguna sa beto paranga vei isa, poni sa kuku viva, <<Lazarasi, mu votu lame!>> sau.

⁴⁴ Poni sa turu votu lame si Lazarasi, na limana na nenena sa qai korapa tugu taudenia poko, beto sa taude livutuni poko tugu sa na isumatana.

Sa paranga laoria i Jisu sira, <<Mu ruvatia ko mi boka riuona,>> sau.

Na Kukiti Vamatena i Jisu

(Matiu 26.1-5; Maka 14.1-2; Luke 22.1-2)

⁴⁵ Ego ko na kubodi ira na tinoni Jiu, ira qai kamu bolai i Mere, sa qai dogoria sisa sa roitinia i Jisu, ko qai vasosotoa sisa.

⁴⁶ Goto kaki ira sa qai mule tu vavakato vaniria sira na Parese ko qai ule vaniria sisa vei sa roitinia i Jisu.

⁴⁷ Poni qai togo tavitiria ira na kauniseli sira na Parese na kuta iama, ko pira qarigu sira, <<Na sa

sa tana roitinia gita? Ura na tinoni api sa sa korapa roitininria kubo roiti vinagigila!

⁴⁸ Vei tana loa pale ko mina roiti totokai vei tugu inara sisa, sa kode doru tinoni mai vasosotoa sisa, ko mai lame ira pa Romu ko mai jegaria sa na oda ia beto na bubutu,>> qarigu.

⁴⁹ Ba kame ira, na isongona i Kaiapasi isa na kuta iama lavata pa aoro isa, sa pira sauniria, <<Kepore kai sa bu gigilai sagou!

⁵⁰ Quke gigilai tu agou sa sa jongana jola sa kai tinoni mina mate vaniria sira na tinoni doruna, ko mike tapiara sa na puku tinoni doruna? >> sauniria.

⁵¹ (Ba na paranga sa poja votunia isa sa sa sake votu lame pa ona roroqu mekana, goto isa sa na kuta iama lavata pa aoro isa ko sa ulule votunia isa sa i Jisu sa mina mate vaniria sira na puku tinoni Jiu sau.

⁵² Ba nake ira gu na puku tinoni Jiu mekadi sa mina mate vaniria, goto vei ko mai tateku vaikamu pa kai puku tinoni sira doru tinoni tana Tamasa qai nyanyala lao tinganai vei eqa.)

⁵³ Ego ko sa podalai pa rane isa sa qai kukitinia ko mai vamatea qarigunia ira na tinoni mamata tadira na tinoni Jiu si Jisu.

⁵⁴ Ko sa vei inara sa sake rerege vakakabere sisa pa ona rererege pa Jiudia, goto sa loa sa na ia isa ko sa laona tu pa kai ia tata pa qega pa kai pikata gugusu na isongona pa Iparemi, ko ketakoi sa suvere tavitiria sira na ona sepele.

⁵⁵ Ego sa tata sa na totoaso vavolo Alokata tadira na Jiu ko qai okoto taloloa pa dia gugugusu sira na tinoni ko qai sae pa Jerusalema, ko mai riu

tavulasa totonai sa oqoro kamu na vavolo isa qarigu.

⁵⁶ Ko qai kole nyaqoa ira si Jisu beto qai kole vavainanasa totonai qai vaikamu pa kakabarena zelepade, pira qarigu, <<Na sa sa qu roroqua agou? Quke rorovea agou mina kamu tugu beka somana pa vavolo sisa?>> qarigu.

⁵⁷ (Qai tei vatoqoa tu ira na kuta iama beto ko ira na Parese sa na garunu, ko ira na tinoni mai batia ketakoi sa korapa suvere vei si Jisu sa mai ulenia ko mina taaru tamana sisa qarigu.)

12

I Jisu sa Talumu pa Betani (Matiu 26.6-13; Maka 14.3-9)

¹ Ego ko ka vonomo rane sa kole beto mina kamua sa na rane vavolo Alokata, poni sa sa lao pa Betani si Jisu, pa gugusu sa susuvere i Lazarasi, isa na tinoni sa vaturu mulea pa mate.

² Ko ketakoi sa qai roiti vania kai tetekuna si Jisu. I Mata sa sa somana vatanania sa na tetekuna isa, beto ko i Lazarasi tugu sa kame ira qai somana teteku tavitia i Jisu pa tevolo.

³ Ego ko totonai sa sa pogoso lamenia i Mere sa kai bogu oela ikete* beto umumanga jongana jola sa taroiti pa kai gou nadi ko sa sae jola na vaina. Sa tekua isa sa na oela isa ko sa vuvania pa nenena i Jisu beto sa sa puqa vapidilinia na vurunguna. Ko na givorona na umanga jongana na oela api sa sa pugelia na ruma.

* **12:3** Na padana ka 0.5 lita sa na bogu oela api.

⁴ Poni sa kame ira na sepele tai Jisu, i Jiudasi Isikarioti (isa na tinoni kode mina gabala kanai i Jisu), sa pira sau,

⁵ <<Ai sa vei ko sake tavavainia sa na oela api? Bi boka tatekuni kue gogoto poata siliva ko bi tokaniria ira na tinoni vaivasevidi sa na oela api! >> sau.

⁶ (Ba sa paranga vei inara si Jiudasi nake vei ko sa roroquria ira na tinoni vavaivasevidi sa, goto na tinoni ikikona sisa. Na baiki poata sa isa sa popogosia, ko koledia na totoaso sa mamavo rarau golomona poata.)

⁷ Poni sa pira sau si Jisu, <<Mu loai, tari tu! Muke kotia ko mi tutini ona roroqu sisa sa vatanania na ranena mana tagolomo ara.

⁸ Ura ira na tinoni vaivasevidi sa kode munake beto isongoria agou, goto ara sa kode munake isongosiu lalaomiu agou,>> sauniria.

Ira na Tinoni Mamata qai Kukitinia i Lazarasi

⁹ Ego ko qai nongoronia ira kai minete tinoni lavata si Jisu sa korapa ketakoi qarigu, poni sa nake i Jisu gu mekana sa qai laonia, goto vei ko mai dogoria tugu vei si Lazarasi, isa sa vaturu mulea pa mate i Jisu qarigu.

¹⁰ Ko ira na kuta iama sa qai kukitinia ko mai vamatea tugu vei si Lazarasi qarigu,

¹¹ ura pa ginuana isa ira soku tinoni Jiu sa qai taloadia ko qai vasosotoa si Jisu.

I Jisu sa Tavabangara pa Jerusalema

(Matiu 21.1-11; Maka 11.1-11; Luke 19.28-40)

¹² Ego ko sa rane ligu neqa, poni sa qai nongoronia ira na minete tinoni qai vaikamu pa vavolo

Alokata sa i Jisu sa korapa tome lalameona pa Jerusalema qarigu.

¹³ Poni sa qai kaele tekuria na kaedi na gou pamu ko qai votu lao gogosoria sisa ko qai kuku vevela, pira qarigu,

<<Aroia!

Sa tamana sisa sa lame
pa isongona na Bangara,
na Bangara pa Izireli!>> qarigu.

¹⁴ Sa tekua i Jisu sa kai dongiki ko sa koia, ko sa gore votu sisa vei sa takuti pa Kukuti Tabuna, pira sau,

¹⁵ <<Muke matagutu,
ao na gugusu pa Zaione!

Dotu! Na mua Bangara
sa korapa lame ina!

Sa koi pa kai tuni dongiki sisa,>> sau.

¹⁶ (Ira na sakasava aipira sa perangaina sa qaike gigilai na ginuana ira nona sepele, goto tonai sa tei taovulu sae tu si Jisu sa beto qai soni roroqu kamua ira sa na veveina gu isa sa na kukuti aipira beto ko na sakasava aipira sa qai roiti laoniria ira tana.)

¹⁷ Ko ira na tinoni qai somana batia si Jisu tonai sa kuku votunia pa bevi ko sa vaturu mulea pa mate si Lazarasi sa qai kole ululenia sa na veveina isa.

¹⁸ Ko sa vei sa ira na minete tinoni qai lame gosoria sisa, ura qai tei nongoronia tu ira sa na roiti vinagigila sa roitinia isa.

¹⁹ Ko qai kole vavaiparanga mekadi sira na Parese, pira qarigu, <<Taqe batia sa kopira? Kepore kai sa taqe bokai sa gita! Doro! Na kasia gusu doruna sa kopira sa qai tutiadia isa,>> qarigu.

Ira Kaki Tinoni Qiriki qai Nyaqoa i Jisu

²⁰ Ego kaki ira na tinoni Qiriki sa qai somana sae vatarasae pa totošo vavolo Alokata.

²¹ Ko ira sa qai lao ti Pilipi (isa sa kai tinoni pa Betiseda pa Qalili), ko pira qarigunia, <<Bangara, agei sa qe nyorogua dogoria i Jisu,>> qarigunia.

²² Poni sa lao si Pilipi ko sa pojanian si Aduru, ko ira karu qai mekarai lao pojanian si Jisu.

²³ Poni sa oeria i Jisu sira, <<Sa tei kamu tu sa na totošo ko mina tavalavata sa na Tuna na Tinoni.

²⁴ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: vei minake tavavuvusu mai pa peso ko mina mate mai tu sa na kiko vuiti, poni sa kode mina kole gu koleona sisa. Goto vei mina mate mai tu sisa, poni sa kode mina vua vasoku sisa.

²⁵ Na tinoni sa roqua nona toa sa kode mina saivia tugu sisa, ba na tinoni sake rabekia nona toa pa kasia gusu api poni sa isa sa kode kopunia nona toa ko mina kamua na toa jola.

²⁶ Isa sa nabulunisiu ara sa mi tutisiu, ko ketakoi mana suvere ara sa na qua nabulu ba mi suvere tugu. Isa sa nabulunisiu ara sa na Tamaqu tu mina valavatia sisa,>> sau si Jisu.

Na Tuna na Tinoni Mina Tavamate

²⁷ Beto pira sau mule si Jisu, <<Kopira na buloqu ara sa sa mamata taduanga, ko na sa managu sara? <Tamaqu, mu vasareshu pa totošo api,> managu? Ba isa tugu sa na ginuana qa lamenia

ara, ko mana gosoria tugu ara sa na totošo vitigi api.

²⁸ Tamaqu, mu valavatia nisongomu!>> sau si Jisu.

Poni sa lagere vei pa noka sa kai obovele, pira sau, <<Qa tei valavatia tugu ara sisa, ko mana kai valavatia mutugu,>> sau.

²⁹ Poni sa ira na minete tinoni qai korapa turu ketakoi ko qai nongoria na obovele sa qai paranga, <<Koi, na paka oka!>> qarigu. Goto ira kaki pira qarigu, <<Dai, kai mateana sa parangia sina!>> qarigu.

³⁰ Poni sa oeria i Jisu sira, pira sau, <<Nake pa ginuaqu ara sa sa lame sa na obovele api, goto pa ginuguamiu tu agou.

³¹ Kopira sa na totošo tapitu tana kasia gusu api, ko kopira mina taadu votu sa na bangarana na kasia gusu api.

³² Tonai mana taovulu sae vaiolo pa kasia gusu sara, sa kode mana vatata lameria ara taqu sira doru tinoni,>> sau.

³³ (Tonai sa paranga vei inara isa, poni sa ulenia isa sa na soana vei beto mina mate isa.)

³⁴ Poni qai oe laoa ira na minete tinoni sisa, <<Agei qe nongoronia pa Vavanau sa na Karisito mina toa kamua na kamua. Ko ai sa vei sa kode mina taovulu sae vaiolo sa na Tuna na Tinoni qugu tu sao? I sei tu sa na Tuna na Tinoni api?>> qarigu.

³⁵ Poni sa oeria i Jisu sira, <<Iapeki totošo mule mina kole tamugou sa na kabere. Mu rerege tonai qu korapa isongia na kabere, ko na rodomo mike

udegou. Ura na tinoni sa rerege pa rodomo sa sake gigilai ketakoi sa lao vei sisa.

³⁶ Ko tonai qu korapa isongia sa na kabere sa mu vasosotoa sa na kabere, ko mu vei na tinoni sa suvere pa kabere,>> sau si Jisu.

Ira na Jiu Qaike Vasosotoa si Jisu

Ego pa liguna sa paranga vei inara, poni sa sa taloa riu suvere vapaeona si Jisu.

³⁷ Sa tei roitiniia tugu i Jisu pa moedi ira doru sira na roiti vinagigila aipira, ba qaike vasosotoa ira sisa.

³⁸ Ko na kokorotai ti Aisea na tinoni kokorotai sa sa gore votu gu sisa pira saunia,

<<Bangara, i sei sa vasosotoa

na mei vavakato?

Beto ti sei mina tadogoro

sa na neqi tana Bangara?>> sau.

³⁹ Ko vei beto qaike boka vasosoto sa isa tugu vei sa pojai mule tugu i Aisea, pira sau,

⁴⁰ <<Sa tavaleqa na matadi

beto sa patei na bulodi,

ko na matadi qaike boka dodogoro

beto na bulodi qaike vakoinonoa kai sa

ko qaike boka gabala mule lame taqu,

goto bai vei ira sa ba salanaria ara sira,>> sau.

⁴¹ Aipira sa sa pojaria i Aisea ura sa batia na vinalavata tana Karisito ko sa vei sa sa vavakatonina na veveina isa.

⁴² Koledia tugu sira sokudi na tinoni mamata qai vasosotoa isa ba qaike ule votunia na dia

vinasosoto, ura qai matagutuniria ira na Parese kita mai taiju pale pa ruma vavaikamuna qarigu.

⁴³ Ura qai nyoroguania ira sa na vinalavata tadira na tinoni jolania na vinalavata tana Tamasa.

Na Paranga ti Jisu sa Vaipitu

⁴⁴ Ego beto sa vevela votu si Jisu, pira sau, <<Isa sa vasosotosiu ara sa nake ara gu sa sa vasosotosiu isa, goto isa tugu sa garunusiu vei ara.

⁴⁵ Beto ko isa sa batisiu ara, sa sa batia tugu sisa sa garunusiu ara.

⁴⁶ Qa tei lame vei tu na kabere tana kasia gusu sara, ko ira doru qai vasosotosiu ara sa maike suvere pa rodomo.

⁴⁷ Na tinoni sa nongororia na qua paranga ba sake kopuniria, poni sa nake ara qa pitua sisa. Ura ara qake lame ko ma pitua na kasia gusu qau, goto qa lame ko ma aloa tu na kasia gusu qau.

⁴⁸ Isa sa dainisiuona ara beto sake teku vakat-aparia na qua paranga, sa sa koleona sisa mina pitua isa. Na paranga qa tei pojai tu ara sa isa tugu sa mina pitua pa rane liligu sa na tinoni isa.

⁴⁹ Ura ara sa qake vavakato pa qua neqi mekaqu, goto isa tu na Tamaqu tu sa garunusiu sa isa tu sa vanisiu na garunu ko na sa mana pojai beto na sa mana vavakatonina.

⁵⁰ Ko qa gigilaiqua ara sa na garunu tana sa na toa jola. Ko ira na sakasava qa vavakatoniria ara, sa isa tugu sa vavakato veini vanisiu na Tamaqu poni sa isa tugu qa vavakato veini vanigou sagou,>> sau si Jisu.

13

I Jisu sa Loqaria na Nenedi ira na Sepele

¹ Ego sa kamua gu sa na rane bebetona beto mina kamua sa na rane vavolo Alokata, ko sa gigilai i Jisu sa na aoa tana sa kamua ko mina loai isa sa na kasia gusu api ko mina mule lao sa tana Tamana. Sa tei kole tu roroqu vivitigiria isa sira doru ona tinoni pa kasia gusu qai vasosotoa, ko sa roroquria tugu tinganai sa kamua na vinabetona.

² Ego qai vaikamu ko qai mekarai teteku sira Jisu beto ira nona sepele. Ba na bangaradi na tomate sa tei vavuvusia tu pa bulona i Jitudasi, na tuna i Saimone Isikarioti, sa na roroqu ko isa sa mina gabala kanai si Jisu sau.

³ Ko sa gigilaiona i Jisu sa na Tamana sa tei vani vaokoto betonia tu isa sa na neqi ko mina roitiniria doru kai sa, beto ko sa gigilaiona isa sa isa sa na koko lame veina tana Tamasa beto ko sa korapa mule lao tana Tamasa.

⁴ Ko sa turu pa totošo teteku sisa, sa vagorea sa nona koti, beto sa pilunia pa sisikirina sa kai pupuqana.

⁵ Beto sa vuva laonia pa kai jagi sa kaki pie beto sa podalai vuva tariniria ko sa loqaria sa na nenedi ira nona sepele beto sa puqa vapidilinia tugu na pupuqana sa pilunia pa sisikirina.

⁶ Tonai sa lame kamu ti Saimone Pita, poni sa paranga i Pita, <<Koi, Bangara, ao muna loqaria tugu sa na nenequ ara?>> sau.

⁷ Poni sa oe i Jisu, pira saunia, <<Isa qa korapa roitinia ara sa ao quke gigilai na ginuana kopira, ba pa liligu tu kode muna gigilai na ginuana,>> sau.

⁸ Poni sa paranga i Pita, <<Uu! Ara munake isongo loqaria tugu sa na nenequ!>> sau.

Poni sa oea i Jisu sisa, <<Vei manake loqago ara sao, poni sa kepore na iamu taqu sao,>> sau.

⁹ Sa paranga si Saimone Pita, <<Bangara, ego vei sa nake nenequ gu mekana, goto ira na limaqu beto na batuqu tugu vei ropi!>> sau.

¹⁰ Poni sa parangia i Jisu aza, <<Na tinoni sa tei ogono tu sa sa tei lioso tu ko kepore laona mina ogono ligu, goto na nenena gu sa mina loqaria. Agou doru sa na liosomiu, goto kame gu sa sake lioso,>> sau.

¹¹ (Ura i Jisu sa tei gigilaiona tu sa na tinoni kode mina gabala kanai isa, ko sa vei sa pira sau, <<Kame gu sa sake lioso,>> sau.)

¹² Ego ko pa liguna sa loqa betoria isa sa na nenedi ira poni sa vasae ligua sa nona koti beto sa togo ligu pa ona totoqona, beto sa nanasaria, <<Ai vei qu gigilai tu na ginuana sa isa qa koni roitinia tamugou ara?

¹³ Agou qu kukunisiu na <Tinoni vaivagigalai> beto na <Bangara> sara, ko qu sotomiu tugu sa tonai qu gigala veinisiu isa, ura isa tugu sara.

¹⁴ Ko vei ara, na miu Bangara beto na Tinoni vaivagigalai, sa qa koni loqaria gu sa na nenemiu, poni sa sa pada vivitigi gu sa agou mu vailoqa lao lameniria na nenemiu.

¹⁵ Kai dodoro tutina sa qa koni vabatinigou agou, ko isa tugu qa roiti veini vanigou ara, poni sa agou ba mu roitinia tugu.

¹⁶ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: na pinausu sa sake poreveveina jolania na ona

bangara, beto na tinoni pogoso nongoro sa sake poreveveina jolania isa sa garunia sisa.

¹⁷ Qu tei gigilai tu agou sa na sakasa aipira, ko muna tamana sagou vei muna roitiniria sira!

¹⁸ Nake veveimiu agou doru sa qa korapa pojai ara. Ara qa gigilariaqua sa na uana tadira qa vileria. Ba mina gore votu tugu sisa na paranga pa Kukuti Tabuna, isa pira sau, <Isa sa somana nya-pulu tavitiniisu na gaqu bereti sa sa taka ligunisiu na kikirijulu nenena,> sau.

¹⁹ Kopira qa korapa ule momoe vanigou ara sa aipira tonai qai oqoro gore votu, ko tonai mina gore votu poni sa muna vasosotoa sa ara sa isa.

²⁰ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa sa vakamua sa kai tinoni qa garunia ara sa sa vakamusi u tugu sara, beto ko isa sa vakamusi u ara sa sa vakamua tugu sisa sa garunusi u ara,>> sau si Jisu.

*I Jisu sa Korotonia sa Kode Mina Taqoqora sisa
(Matiu 26.20-25; Maka 14.17-21; Luke 22.21-23)*

²¹ Ego pa liguna sa pojaria na sakasa aipira, sa sa mamata takulanga na bulona si Jisu ko sa ulule gu sisa, pira sau, <<Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: kame agou sa mina gabala kanasiu ara,>> sau.

²² Poni qai kole vaidoro mekadi sira na sepele, qai kole rurania si sei beka sa saunia isa qarigu.

²³ Kame ira na sepele, isa sa sa roroqu vivitigia i Jisu, sa sa totoravusu pa raraqona i Jisu.

²⁴ Ego ko sa ebo saea i Saimone Pita sisa, beto pira saunia, <<Mu nanasia moko, i sei sa qu pojai ao, mugunia moko,>> sau.

²⁵ Poni sa paranga sisa na sepele sa totoravusia na raraqona i Jisu, pira sau, <<Bangara, i sei sa qugunia ao?>> sau.

²⁶ Poni sa oe lao si Jisu, <<Isa na tinoni mana loqai na kipa bereti ko mana vania ara, sa isa sisa,>> sau. Beto sa tekua sa na kipa bereti, ko sa loqai, beto sa vania si Jiudasi, na tuna i Saimone Isikarioti.

²⁷ Ko isa tugu sa tekua i Jiudasi sa na bereti, sa sa tomea gu i Setani sisa. Poni sa paranga lao ti Jiudasi si Jisu, <<Isa mu roitinia qugu, sa mu sisiqarai roitinia gu!>> saunia.

²⁸ Ba kepore tugu kame ira qai korapa teteku tavitia i Jisu bai gigilai sa na ginuana sa paranga vei inara i Jisu tana.

²⁹ I Jiudasi sa kokopunia sa na baiki poata, ko ira kaki sepele sa qai rorovea sa palu i Jisu sa garunia sisa ko mi lao vairia kaki besa mai tekuria pa totooso vavolo Alokata beka, babi na ianiria beka ira na tinoni vavaivasevidi beka qarigu.

³⁰ Ego ko isa tugu sa tekua i Jiudasi sa na kipa bereti, sa sa votu riu gu. (Ko na bongi sa totonai.)

Na Garunu Koregana

³¹ Ego ko pa liguna sa taloa riu si Jiudasi, sa pira sau si Jisu, <<Kopira sa tavalavata sa na Tuna na Tinoni, beto ko sa tavalavata tana sa na Tamasa.

³² Ko na vinalavata tana Tamasa sa sa tei tabata tu tana, ko sa vei sa na Tamasa ba mina valavatia mekana sisa, ko nake sovaina beto mina valavatia gu na Tamasa sisa.

³³ Ka visa qua koburu, nake sovaina mana kole suvere tavitigou ara sagou. Kode muna nyaqosiu, ba isa tugu vei qa tei pojaniria tu ira na Jiu sa ma pojanigou mule sagou: ketakoi qa korapa lao ara sa agou munake boka lao.

³⁴ Kai garunu koregana sa ma vanigou agou: mu mekarai vairoqu. Isa tugu qa roqu veinigou agou ara, sa agou ba mu mekarai vairoqu vei tugu mekamiu.

³⁵ Vei muna mekarai vairoqu agou, sa beto mai gigilai ira doru tinoni sa agou sa na qua sepele ara,>> sau si Jisu.

*Sa Korotonia i Jisu sa i Pita mina Kilu Palenia
sis*

(Matiu 26.31-35; Maka 14.27-31; Luke 22.31-34)

³⁶ Ego sa paranga lao tana si Saimone Pita, <<Bangara, pai muna lao sao?>> sau.

Poni sa oea i Jisu sisa, <<Ketakoi qa korapa lao vei ara sa agou munake boka tutisiu kopira, ba liligu tu kode muna tutisiu,>> sau.

³⁷ Sa oe lao si Pita, <<Bangara, ai sa vei ko manake boka tutigo tu kopira? Ara sa mana mate vanigo sao!>> sau.

³⁸ Poni sa oe lao si Jisu, <<Ao sa muna mate vanisiu ara qugu? Sosoto pa sosoto ma pojanigo ara sao: mina oqoro piranga na kokorako sa ao muna tei kilu palenisiu tu kue totooso ara sao,>> sau si Jisu.

14

I Jisu Sa Na Soana, Na Sosoto Beto Na Toa

¹ Pira sau si Jisu, Muke vatakulangaria na bu-lomiu agou. Mu vasosotoa na Tamasa beto mu vasosotosiu sara.

² Pa ruma tana Tamaqu sa soku jola sira na ia susuverena. Vei bike sosoto sa bake pojanigou na veveina ara sapi, goto ara sa kopira sa ma lao vatana vanigou kai ia sagou.

³ Ko pa liguna tu mana lao vatana vanigou sa kai ia isa, sa beto mana mule lame ko mana toni laonigou ketakoi qa suvere, ko ketakoi qa suvere ara sa agou ba muna suvere tugu.

⁴ Ko ketakoi qa korapa lao vei ara sa qu gigi-laimiu na soana laona, sau si Jisu.

⁵ Poni sa paranga lao tana si Tomasi, Bangara, qeke gigilai agei sa na ia ketakoi qu korapa lao ao. Ko ai mene vei mene gigilai agei sa na soana laona ketakoi? sau.

⁶ Poni sa oea i Jisu sisa, Ara sa na soana beto na sosoto beto na toa. Kepore sa kai tinoni mina lao tana Tamaqu vei minake lame vei taqu.

⁷ Vei muna gigilasiu sara, sa kode muna gigilai sa na Tamaqu. Ko podalai kopira sa qu gigilai sisa beto qu batia sisa, sau.

⁸ Sa paranga lao tana si Pilipi, Bangara, mu vabatinigei na Tamamu, beto sa mina kamua gu sa na padamei agei, sau.

⁹ Poni sa oea i Jisu sisa, <<Na beko tei totoso kakasana tu qa suvere tavitigou ara sagou, ba qu oqoro tu gigilasiu ara sao, uve Pilipi? Isa sa batisiu ara, sa sa tei batia tugu sa na Tamaqu. Ko ai sa vei sa qu paranga tu sao, <Mu vabatinigei na Tamamu,> qugu?

¹⁰ Quke gigilai tu ao Pilipi sa ara sa qa somana tana Tamaqu beto na Tamaqu sa somana taqu? Na paranga qa pojanigou ara sa nake koko veidi taqu mekaqu gu, goto na Tamasa tu sa togasa taqu sa roitinia nona roiti.

¹¹ Mu vasosotoa gu agou sa ara qa somana tana Tamaqu beto na Tamaqu sa somana taqu. Ba vei munake vasosotoa na qua paranga, poni sa mu vasosotoa tonai qu batiria ira na roiti aipira.

¹² Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa sa vasosotosiu ara sa ira na roiti qa roitiniria ara sa mina roitiniria, beto ko mina lavata jolaniria na roiti aipira sa mina roitiniria isa, ura ara sa qa korapa lao tana Tamaqu.

¹³ Beto ko isa muna tepai pa isongoqu ara sa isa tugu sa mana roitinia, ko na Tamaqu mi tavalavata tana Tuna.

¹⁴ Doru kai sa muna tepai taqu, sa ara mana roiti vanigou,>> sau si Jisu.

Mu Vairoqu Beto Mu Vatabe

¹⁵ Beto pira sau si Jisu, <<Vei muna roroqusiu ara sagou, poni sa muna kopuniria na qua garunu.

¹⁶ Beto ko mana tepai ara sa na Tamaqu ko mina vanigou kai vaitokai, ko isa sa mina suvere tavitigou kamua na kamua.

¹⁷ Ko isa sa na Gagala sa kolea na sosoto. Na kasia gusu sake boka isongia sisa, ura sake batia beto sake gigilai sisa. Goto agou sa qu gigilaimiu sisa, ura isa sa suvere tavitigou beto kode mina somana tamugou.

¹⁸ Kode maneke loa vanyanyata veinigou ira ke-pore tinadi na tamadi ara sagou, goto kode mana mule lame kamugou tu.

¹⁹ Kai iqo totooso mule beto na kasia gusu sa minake bati ligusiu sara, goto agou kode muna batusiu sara, beto ko ara na toaqu ko agou ba muna toa tugu vei.

²⁰ Na ranena isa sa agou muna gigilai sa ara qa kole somana tana Tamaqu beto agou qu kole somana taqu, beto ara qa kole somana tamugou.

²¹ Isa sa isongoria na qua garunu beto sa tutiria, sa isa sa roroqusiu ara sisa. Ko na Tamaqu mina roroqua sisa sa roroqusiu ara, beto ko ara ba mana roroqua sisa beto mana vatadogoronisiu mekaqu tana,>> sau si Jisu.

²² Sa paranga si Jiudasi (nake i Jiudasi Isikarioti sa), <<Bangara, ko ai sa vei sa tamigei gu muna vatadogoronigo mekamu sao, goto nake tana kasia gusu?>> sau.

²³ Poni sa oea i Jisu aza, pira saunia, <<Isa na tinoni sa roroqusiu ara, sa sa kopuniria na qua paranga, beto ko na Tamaqu mina roroqua sisa beto agei karu mene lame tana ko mene roitinia na mei ia susuverena tana.

²⁴ Isa sake roroqusiu ara, sa sake kopuniria na qua paranga. Beto na paranga qu nongororia qa pojaria ara sa nake taqu, goto na ona tu na Tamaqu isa sa garunusiu ara.

²⁵ Ira na sakasava aipira sa qa tei pojanigou tu ara totonai qa korapa suvere tavitigou.

²⁶ Ba na vaitokai tu, na Gagala Tabuna, isa na Tamaqu mina garunu lagerenia pa isongoqu ara, sa mina vagigalainigou doru sakasava beto mina varoroqu kamunigou sira doru sakasava qa ule vanigou ara.

²⁷ Na bule sa qa loa vanigou agou ara; na qua bule sa qa vanigou agou ara. Nake pa soana sa vatekunigou na bule na kasia gusu api sa qa vanigou ara sa na bule api. Muke vatakulangaria na bulomiu beto muke matagutu.

²⁸ Qu tei nongoriamiu tu agou sa pira qa paranga veinigou ara, <Mana taloa riu sara, ba kode mana lame gu tamugou,> qau. Ko vei bu roroqusiu ara sa bu qerania tu agou sa ara sa kode mana lao tana Tamaqu, ura na Tamaqu tu sa sa poreveveina jolanisiu sara.

²⁹ Ko kopira tu totonai sa oqoro gore votu qa pojanigou ara sapi, ko tonai mina gore votu sa mu vasosoto.

³⁰ Manake parangagou lalaoqua ara sagou, ura na bangarana na kasia gusu alepi sa sa korapa lalamegana. Kepore mina aru veinisiu ara sisa,

³¹ ba vei ko na kasia gusu mi gigilai sa ara qa roroqua na Tamaqu. Ko sa vei sa isa tugu vei sa pojanisiu na Tamaqu sa qa roitinia sara.

Aria, turu ko ta loa na ia api,>> sau si Jisu.

15

I Jisu Sa Na Gogouna Na Qurepi Sosotona

¹ Pira sau si Jisu, Ara sa na gogou sosotona na qurepi, beto na Tamaqu sa na tinoni umuma.

² Ira doru kaequ ara qaike vua sa sa kaele paleria isa, goto ira doru kae qai vua sa sa kakabisi valiosoria ko mai boka vua vatale.

³ Agou sa qu tavaliosonia na paranga qa tei pojanigou tu ara.

⁴ Mu togasa taqu beto ara ba mana togasa tamugou. Na kaena na gasoro qurepi sa sake boka vua

tonai mina turu kale mekana, goto mina togasa tugu pa kuta gogouna sisa beto sa mina vua. Ko sa vaitoto vei tugu isa sa agou ba munake boka vua vei munake togasa taqu.

⁵ Ara sa na gogouna na gasoro qurepi, goto agou sa na kakaena. Isa sa togasa taqu beto ara qa togasa tana, sa isa tugu sa mina vua vatale. Ura kepore kai sa muna bokai sagou vei munake togasa taqu.

⁶ Isa sake togasa taqu sa sa tagona votu vei pale kai kae gou ko sa mateona. Ko na kae gou vei inara sa qai taboko vaikamu ko qai tagona lao pale pa niku, ko qai tavato pale.

⁷ Vei muna togasa taqu sagou beto na qua paranga mai togasa tamugou, poni sa isa qu nyo-guania ko muna tepai sa kode muna tekua tugu.

⁸ Tonai muna qua sepele ara sagou ko muna vua vatale, poni sa sa tavalavata sa na Tamaqu ara.

⁹ Kai muqisi vei na Tamaqu sa roroqusi sara, poni sa ara ba qa roroqugou tugu sagou. Ko mu togasa pa vairoqu taqu.

¹⁰ Vei muna kopuniria sira na qua garunu, poni sa kode muna togasa pa qua vairoqu sagou, kai muqisi vei ara ba qa kopuniria sa na garunu tana Tamaqu ko qa togasa pa vairoqu tana sara.

¹¹ Ira na sakasava aipira sa qa tei ule vanigou tu agou ara ko na qua qera mi kole tamugou beto na qera tamugou mi okoto vatale qau.

¹² Api sa na garunu taqu: mu mekarai vairoqu sagou kai muqisi vei tugu ara qa roroqugou sagou.

¹³ Kepore mutugu sa kai vairoqu sa lavata jolania na vairoqu tana tinoni sa vaivanania nona toa ko sa tokaniria ira nona baere.

¹⁴ Ko agou sa na qua baere ara vei muna roitiria sira qa garununigou ara.

¹⁵ Kopira sa qake kukunigou na pinausu ara sagou, ura na pinausu sake gigilai sa isa sa roitinia na ona bangara. Ba kopira qa giganigou na baere sagou, ura ira doru sakasa qa nongororia tana Tamaqu sa qa tei ule vanigou tu sagou.

¹⁶ Nake agou qu vilesiu sara; goto ara tu sa qa vilegou agou beto qa udukugou ko muna lao vua vatale, ko na vuamiu mi kole jola. Beto ko isa muna tepania na Tamaqu pa isongoqu ara sa mina vanigou tugu.

¹⁷ Ko api sisa qa garununigou agou: mu mekarai vairoqu, sau si Jisu.

Na Kasia Gusu Mina Kanagou

¹⁸ Pira sau si Jisu, <<Vei minake taravaguanigou na kasia gusu, poni sa mu gigila gu sa ara mai tu sa tei ke tavaraganisiu tu.

¹⁹ Vei bi na ona na kasia gusu sagou, poni sa na kasia gusu bi roroqu veinigou na ona baere mekana isa sagou. Ba ura nake tana kasia gusu sagou, goto ara tu qa tei vile kalenigou tu pa kasia gusu sagou, ko sa vei sa sake tavaraguanigou na kasia gusu sagou.

²⁰ Mu roqu vakoititia sa na paranga qa tei pojanigou tu: kepore sa kai pinausu sa poreveveina jolania sa nona bangara. Vei mai komitisiu sara, poni sa agou ba mai komitigou tugu; vei mai kopunia sa na paranga taqu, poni sa kode mai kopunia tugu sa na paranga tamugou.

²¹ Ba ira na sakasa aipira kode mai roiti laoniria tugu tamugou koko vei agou qu pogosia na

isongoqu ara, ura qaike gigilai ira sisa sa garunu-siu ara.

²² Vei bake lame ko bake pojaniria ara, poni sa baike tagorenia ira sa na dia sela; goto kopira sa maike boka talegasania ira sa na tinajutuna na dia sela.

²³ Isa sake tavaraguanisiu ara sa sake tavaraguania tugu sa na Tamaqu.

²⁴ Vei bake roitiniria ara tadira sira na roiti kepore mule kai tinoni bi tei roitiniria mai tu, poni sa baike tagogorenia ira sa na dia sela. Ba kopira sa qai tei batiadia tugu sira qa roitiniria ara, ba qaike tavaraguanisiu tugu sara beto na Tamaqu.

²⁵ Ba inara sa vei sa vei gu ko mi gore votu sisa sa takuti pa dia Vavanau, isa pira sau, <Qaike tavaragua goborosi sara,> sau.

²⁶ Na vaitokai, isa na Gagala sa kolea na sosoto beto sa koko vei tana Tamaqu, sa mina lame. Ara mana garunu lagere vanigou koko vei tana Tamaqu sisa, ko totonai mina lame sa mina ululenia na veveiqu ara sisa.

²⁷ Beto ko agou ba muna ululenisiu tugu sara, ura pa popodalaina tu na qua roiti ara qu podalai suvere tavitisiu ara sagou.

16

¹ Pira sau si Jisu, Ira na sakasa aipira sa qa tei ule vanigou tu sagou, ko agou muke tatupe.

² Kode mai iju palenigou pa ruma vavaikamuna sagou, beto ko sa korapa lame sa na totono tonai ira doru mai vategou agou sa kode mai doro

veinia qai korapa roiti laonia kai roiti jongana tana Tamasa sa na vamatemiu agou.

³ Ko na roiti vei inara sa mai roitiniria ira ura qaike gigilai ira sa na Tamaqu beto ara.

⁴ Ba aipira sira na sakasa qa tei pojanigou tu sagou, ko tonai mina kamua sa na totošo mai roiti vei ira sa agou muna roqu vakoititiria sira na paranga qa tei pojanigou tu ara,>> sau si Jisu.

Na Roiti Tana Gagala Tabuna

<<Ego na sakasa aipira sa qake oqani pojanigou ara pa popodalaina, ura ara qa suvere tavitigouqua gu sagou.

⁵ Ba kopira sa ara qa korapa lao tana isa sa garunusiu sara, ba kepore kame agou bi nanasasiu, <Pai muna lao?> biunisiu.

⁶ Ba kopira tu qa ule vanigou na sakasa aipira ara, sa sa pugelia na takulanga sa na bulomiu agou.

⁷ Ba ma pojanigou na sosoto ara sagou: sa jongana jola tamugou sa ara mana taloa riu. Ura vei manake taloa riu sara, poni sa na vaitokai sa minake lame tamugou. Goto vei mana taloa riu sara, sa beto mana garunu lagerenia tamugou ara sisa.

⁸ Ko tonai mina lame isa sa mina udukuria ira pa kasia gusu na veveina na sela, na veveina na tuvishi beto na veveina na vaipitu.

⁹ Qai selania ira sa na veveina na sela, ura koko vei qaike vasosotosiu sara.

¹⁰ Qai selania ira sa na veveina na tuvishi, ura qa korapa lao tana Tamaqu ko munake bati ligusiu sara.

¹¹ Qai selania ira sa na veveina na vaipitu, ura na bangarana na kasia gusu api sa sa tei tapitu tu.

¹² Qai soku jola sira na sakasa qa ogoro po-janigou ara, ba kopira sa kode munake boka vakoititiria agou sira.

¹³ Ba tonai tu mina lagere sisa, na Gagala sa kolea na sosoto, sa mina toni laonigou pa doruna sosoto. Minake vavakatonina na ona mekana sisa, goto mina vavakatoniria isa sira sa nongororia beto mina ule vanigou sira na sakasa qai korapa lame.

¹⁴ Isa sa mina valavatasiu ara, ura kode mina teku vakarovo gu taqu beto sa mina ule vanigou sagou.

¹⁵ Doruna sa isongia na Tamaqu sa taqu, ko sa vei isa sa qa parangania ara, <Kode mina teku vakarovo gu taqu beto sa mina ule vanigou sagou,> qaunia ara,>> sau si Jisu.

Na Takulanga Beto Na Qera

¹⁶ Pira sau i Jisu, Pana kai i qo totooso beto sa munake batisiu sara, beto sa pa kai i qo totooso mule pa liguna isa beto sa muna batisiu sara, sau si Jisu.

¹⁷ Poni sa kaki ira na ona sepele sa qai kole vainanasa, <<Na sa ginuana sapi isa vei sa po-janigita isa, <Pana kai i qo totooso beto sa muneke batisiu sara, beto sa pa kai i qo totooso mule pa liguna isa beto sa muna batisiu sara,> saunia isa? Beto ko na sa ginuana sisa, <Ara sa qa korapa lao tana Tamaqu,> saunia isa?

¹⁸ Ko na sa ginuana sisa <Kai i qo totooso> saunia ina? Ura, ko gita ko ba taqeke gigilai sa isa sa pojai isa!>> qarigu.

¹⁹ Ba sa tei gigilaiona tu i Jisu sa qai kole nyogua nanasia ira sisa, ko pira sauniria, <<Isa tugu na paranga qa pojai ara, <Pa kai i qo totošo beto sa munake batisiu sara, beto sa pa kai i qo totošo mule pa liguna isa beto sa muna batisiu sara,> qaunia ara, sa qu korapa vainanasania agou?

²⁰ Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: kode muna lukana na kekebo sagou, ba na kasia gusu sa mina qera. Agou sa muna takulanga, ba na miu takulanga mina peluku qera.

²¹ Totonai mi popodo sau sa na rereko bogatana sa sa kolea isa sa na takulanga, ura sa kamua sa nona totošo okotona. Ba pa liguna sa tei vaporea tu isa sa na koburu, poni sa sa muma pale isa sa na vitigi ura sa qerania isa sa kai tinoni sa tei podo lame tu pa kasia gusu.

²² Ko agou sa kopira sa kolegou na takulanga, ba totonai mana kai doro ligugou mule ara poni sa na bulomiu sa mina pugelia na qera, ko na qera isa sa minake tateku varijo tamugou.

²³ Ko pa rane isa sa munake tepai kai sa taqu sagou. Sosoto pa sosoto ma pojanigou ara sagou: isa muna tepania na Tamaqu pa isongoqu ara sa mina vanigou tugu.

²⁴ Sa kamua kopira sa qu oqoro tepai kai sa pa isongoqu ara sagou; mu tepa ko mu tekua, ko na miu qera mi okoto vatale,>> sau si Jisu.

Ara Qa Tei Vakilasiasa Tu Sa Na Kasia Gusu

²⁵ Pira sau i Jisi, Ira na sakasa aipira sa qa tei vavakato vanigou tu ara pa vavakato vavapada. Ba na totošo sa korapa lame tonai manake vavakato vanigou pa vavakato vavapada sagou,

goto kode mana vavakato lolodaka vanigou gu na veveina na Tamaqu sagou.

²⁶ Pa rane isa sa agou tu sa muna tepa pa isongoqu ara sagou; ara kode mana tepa vanigou tana Tamaqu qakeu sara.

²⁷ Ura na Tamaqu mekaqu sa roroqugou sagou. Sa roroqugou sisa ura agou qu roroqusiu beto qu tei vasosotoa tu sa ara na kokoqu tana Tamaqu sara.

²⁸ Qa koko lagere vei tana Tamaqu poni qa lagere pa kasia gusu sara, beto ko kopira mule sa mana taloa pa kasia gusu api ko mana mule lao tana Tamaqu sara, sau si Jisu.

²⁹ Poni qai paranga sira na ona sepele, <<Doro! Kopira qu vavakato lolodaka sao, quke vavakato varove pa vavakato vavapada.

³⁰ Kopira qe vakabere vatalea agei sa ao qu gigilai doru kai sa, ko maike kilu nanasigo na tinoni beto muna gigilaimua ao sa na manugu qai rorovea. Ko sa vei isa sa agei qe vasosotoa sa na lame veimu tana Tamasa sao,>> qarigu.

³¹ Poni sa oeria i Jisu sira, <<Ai vei, kopira qu vasosoto?

³² Vainongoro ko! Na totošo sa korapa lalame-ona, ko sa tei kamu tu sa kopira, tonai muna okoto nyanyalia na okoto miu eqa mai veinigou sagou, ko muna loa vamekainisiu sara. Ba ara sa nake mekaqu sosoto, ura na Tamaqu sa korapa suvere tavitisiu sara.

³³ Ira na sakasa aipira sa qa tei pojanigou tu ko pa miu kole kame taqu muna isongia agou sa na bule. Pa kasia gusu kode muna gosoria na vitigi. Ba mu varene! Ara qa tei vakilasia tu sa na kasia

gusu!>> sau si Jisu.

17

I Jisu Sa Vavara Tokaniria Ira Na Ona Sepele

¹ Ego pa liguna gu sa beto paranga vei inara si Jisu, sa sa enga sae pa noka beto pira sau, Tamaqu, sa tei kamu tu sa na totošo. Mu valavatia na Tumu, ko na Tumu mi valavatigo ao.

² Ura qu tei vania tu ao na neqi sisa ko mina lalaeniria doru tinoni, ko mina vaniria na toa jola sira qu tei ianiria tu ao.

³ Na toa jola sapi: mai gigilago sao, kai memekai Tamasa sosotona, beto mai gigilai tugu si Jisu Karisito, isa qu garunu lagerenia ao.

⁴ Ara qa tei valavatigo tu pa kasia gusu tonai qa vaokotoria sira na roiti qu ianisiu ao ko qa roitiniria.

⁵ Ko kopira sa, Tamaqu, mu valavatanisiu pa moemu sa na vinalavata qa tei somana isongo tavitinigo tu ao totonai sa oqoro podaka na kasia gusu.

⁶ Qa tei batiniria tu ara tadira na tinoni qu ia kale vanisiu ao pa kasia gusu sa na veveimu ao. Na mua ao sira, ba qu tei vanisiu tu ara sira, ko qai tei vataberia tu ira sa na mua paranga.

⁷ Ko kopira qai gigilai ira sa doru sakasava qu tei vanisiu tu ao sa na koko lame veidi tamu.

⁸ Na nongoro qu vanisiu ao sa qa tei pojaniria tu ira, ko qai tei teku vasosotoa tugu beto qai gigilai sosoto sa na koko veiqu tamu sara, beto ko qai vasosotoa sa ao tugu qu garunusi sara.

⁹ Ara sa qa vavara tokaniria sira. Nake kasia gusu doruna sa qa vavara tokaniria ara, goto ira

tu qu vanisiu ao sa qa vavara tokaniria ura ira tu sa tamu.

¹⁰ Ira doru qa isongoria ara sa tamu, beto ira doru qu isongoria ao sa taqu, ko tadira qa tekunia ara sa na vinalavata taqu.

¹¹ Qa korapa ma mule lao tamu qau sara, ko maneke suvere lalaoqua pa kasia gusu, goto ira tu pira sa mai suvere pa kasia gusu. Tamaqu lio-somu, mu kopuniria pa isongomu isa qu vanisiu ara sira pira, ko mai kole kame kai muqisi podeke vei ao beto ara taqe kame.

¹² Totonai qa suvere tavitiria sa qa kopuniria pa isongomu qu vanisiu ara sa aipira. Qa kopu vasareria ko kepore kame ira sa bi muma goto isa tugu sa taudukunia ko mina tanyuara sa sa muma, ko sa gore votu gu sa na Kukuti Tabuna.

¹³ Kopira sa qa korapa mule lao tamu sara, ko qa korapa paranganiria sa aipira totonai qa korapa suvere pa kasia gusu, ko mai isongo vapupugelia ira sa na qua qera pa okokoto bulodi qau.

¹⁴ Ara qa tei vaniria tu ira sa na mua paranga, ba na kasia gusu sa sake tavaraguaniria sira, ura ira sa nake tana kasia gusu, kai muqisi podeke vei tugu ara ba nake tana kasia gusu.

¹⁵ Qake tepaigo ara sao ko mu varijo ioloria pa kasia gusu sira, goto vei ko mu kopu vasareria tana kutana nikerena qau.

¹⁶ Nake tana kasia gusu sira, kai muqisi podeke vei tugu ara ba nake tana kasia gusu.

¹⁷ Mu vamadiria pa sosoto; na mua paranga sa na sosoto.

¹⁸ Kai muqisi podeke vei tugu ara ba qu garunu lamenisiu pa kasia gusu, poni sa ara ba qa garunu

laoniria tugu pa kasia gusu sira!

¹⁹ Ko pa ginuguadi ira sa ara qa vamadi mulenisiu mekaqu, ko ira ba mai tavamadi tugu pa sosoto.

²⁰ Ba nake ira gu mekadi aipira sa qa vavara tokaniria ara, goto ira tugu vei qai vasosotosiu ara tonai qai vavakatonisiu ara ira aipira.

²¹ Qa vavara sara ko ira doru sa mai kame. Tamaqu, qa vavara ko mai kole tadagita karu sira. Kai muqisi vei tugu ao qu kole taqu beto ko ara qa kole tamu, poni sa ira ba mai kole kame tadagita, ko na kasia gusu mi vasosotoa sa ao qu garunusiu sara.

²² Ara sa isa tugu na vinalavata qu vanisiu ao sa qa vaniria sira, ko mai kame kai muqisi vei tugu ao beto ara taqe kame.

²³ Ara sa qa suvere tadira beto ao taqu, ko mi okoto sa na kole kame tadira, ko mi gigilai na kasia gusu sa ao qu garunusiu sara beto qu roroquria sira kai muqisi vei tugu qu roroqusiu sara.

²⁴ Tamaqu! Ira qu tei valame vanisiu tu ao sa qa nyoroguaniria ko mai suvere ketakoi mana suvere ara ko mai batia sa na qua vinalavata, isa na vinalavata qu vanisiu ao. Qu vanisiu ao sa na vinalavata ura qu roroqusiu totonai tu sa oqoro taroiti na kasia gusu.

²⁵ Tamaqu, ao na tuvisimu! Na kasia gusu sake gigilago sao, goto ara qa gigilago, beto ko ira pira qai gigilai sa ao qu garunusiu sara.

²⁶ Qa tei vagigilaniria tu ira sa na veveimu ao, ko maneke koroto tugu roiti veiniria, ko isa qu roroqu veinisiu ao ara sa mai roroqu veinia sa na goto tinoni, beto ko ara ba ma kole somana tadira,

sau si Jisu.

18

Sa Taaru Tamana Si Jisu

(Matiu 26.17-56; Maka 14.43-50; Luke 22.47-53)

¹ Pa liguna sa beto vavara vei pira si Jisu, sa sa taloa tavitiria tugu ira na ona sepele ko qai karovia na lolomo nyonyola pie pa Kedoroni. Koleona pa ia isa sa kai inuma, ko i Jisu beto ira na ona sepele sa qai lao ketakoi.

² (Ego i Jiudasi, isa na tinoni sa gabala kanai isa, sa sa tei gigilaiona tu sa na ia isa, ura tei kubo totooso tu sa i Jisu beto ko ira na ona sepele qai vavaikamu ketakoi.)

³ Ko sa toniria i Jiudasi sira kai minete solodia beto ira kaki nabulu kopu tadira na kuta iama beto na Parese, ko qai lao bola sa pa inuma isa. Qai pogoso na juke, na juke ito beto na sakasava vaiperadi.

⁴ Ba sa tei gigila betoria tu i Jisu sira doru sakasava mai taroiti lame tana, ko sa rerege lao ko sa nanasaria, I sei sa qu korapa nyaqoa agou? sau.

⁵ Poni qai oe lao sira, I Jisu pa Nazareti, qarigu.

Poni sa paranga si Jisu, Ara sa isa, sau. (I Jiudasi na tinoni sa gabala kanai isa sa sa kole tugu turu tavitiria ira ketakoi.)

⁶ Ko totonai Ara sa isa sauniria i Jisu, poni sa qai togolo mule ko qai vukeleniria tu pa peso.

⁷ Beto sa nanasaria mule i Jisu sira, I sei sa qu korapa nyaqoa agou? sau.

Poni qai paranga sira, I Jisu pa Nazareti, qarigu.

⁸ Poni sa paranga si Jisu, Qa tei pojanigou tugu sa ara sa isa. Ko vei ara gu sa qu korapa nyaqosiu agou, poni sa mu loa variuria ropi sira aipira, sau.

⁹ (Inara sa paranga vei sisa ko mi soni gore votu sisa sa tei pojai tu isa, tonai pira sau, Qa oqoro valumua ara sa kame ira qu vanisiu ao, sau.)

¹⁰ Ego sa kole tugu popogosiaona i Saimone Pita sa kai benete, ko sa unusu votunia gu ko sa maja teusu palea sa na talingi kale matuana na nabulu tana kuta iama lavata. (Na isongona na nabulu isa si Malakasi.)

¹¹ Poni sa pira saunia i Jisu si Pita, Mu soba kura mulenia pa ona kokolena sa na benete inana! Kode mana bukua tugu ara sa na kapa vitigi sa tei vanisiu tu ara na Tamaqu. Ai vei, quke gigilai ao sa vei isa? saunia.

*I Jisu Sa Tatoni Lao Pa Moena I Hanasi
(Matiu 26.57-58; Maka 14.53-54; Luke 22.54)*

¹² Ego ko qai aru tamania ira na minete solodia beto na dia tinoni mamata beto ko ira na nabulu kopu tadira na Jiu si Jisu, ko qai piua na limana,

¹³ beto qai toni laonia tai Hanasi mai. I Hanasi api sa na roana i Kaiapasi, isa na kuta iama lavata pa aoro isa.

¹⁴ (Beto ko i Kaiapasi tugu isa sa sa vavanauria sira na tinoni mamata tadira na Jiu, pira sauniria, Sa jongana jola sa kai tinoni gu bi mate vaniria sira doru tinoni, sau.)

*I Pita Sa Osonia Si Jisu
(Matiu 26.69-70; Maka 14.66-68; Luke 22.55-57)*

¹⁵ Ego i Saimone Pita beto kai goto sepele sa qai tutia si Jisu. Kai sepele isa sa na tagigilana tana

kuta iama lavata ko sa tome tuti laolia si Jisu pa kakabarena na ruma tana kuta iama lavata,

¹⁶ goto i Pita sa kole turuona pa peguruna na atakamanana na bara. Ego beto sa rerege votu lame sisa na sepele na tagigilana tana kuta iama lavata ko sa lao parangia sa na rereko sa kopu atakamana, ko sa toni tomenia si Pita.

¹⁷ Poni sa paranga lao tai Pita sa na rereko nabulu sa kopu atakamana, Nake ao tugu vei sa kai sepele tana tinoni poni? saunia.

Poni sa paranga si Pita, Dai, nake ara, sau.

¹⁸ Ego ko sa lomoso sa neqa, ko qai vatoai ira na nabulu beto ira na nabulu kopu sa na iku naji, beto qai turu vavailivutainia ko qai kole davangadia. Ko i Pita ba sa lao tugu turu tavitiria sira ko sa somana davangaona.

*Na Kuta Iama Lavata Sa Nanasia Si Jisu
(Matiu 26.59-66; Maka 14.55-64; Luke 22.66-71)*

¹⁹ Ego sa nanasania na kuta iama lavata ti Jisu sa na veveidi ira na ona sepele beto ko ira na ona vaivagigalai.

²⁰ Poni sa oea i Jisu sisa, <<Ara sa qa tei paranga lolodaka tu tana kasia gusu. Ko ara doru toতোসা qa kole vaivagigalai pa ruma vavaikamuna beto pa kakabarena zelepade gu, ketakoi qai vavaikamu ira na tinoni Jiu. Kepore tugu kai sa ba mavo poja golomia pa paena sara.

²¹ Ko ai sa vei sa qu nanasasiu tu ara? Mu nanasa laoria tu ira na tinoni qai nongororia na sakasava qa pojaniria. Doro! Ira qai gigilaidia sira na paranga qa pojaria ara,>> sau si Jisu.

²² Totonai sa paranga vei inara i Jisu sa kame ira na nabulu kopu pa keketaina sa tapalia sisa beto pira saunia, Inara muna oe veinia ao sa na kuta iama lavata? saunia.

²³ Poni sa oea i Jisu sisa, Vei ba paranga vasela sara, poni sa mu ule vaniria tu ropi ira doru sa na sela isa. Ba vei ba sotoqua gu sara, poni sa ai sa vei ko qu tapalasiu tu sara? sau si Jisu.

²⁴ Ego ko sa korapa tu tapiu kolena sa sa garunu laonia mule i Hanasi tai Kaiapasi na kuta iama lavata si Jisu.

I Pita Kilu Palenia Mule Si Jisu

(Matiu 26.71-75; Maka 14.69-72; Luke 22.58-62)

²⁵ Ego i Saimone Pita sa sa kole tugu turu davan-gaona mekana ketakoi. Poni qai paranga laoa ira kaki sisa, <<Nake ao tugu sa kai sepele tana tinoni ina?>> qarigu.

Ba sa kilu pale mutugu i Pita sisa, pira sau, <<Dai, nake ara,>> sau.

²⁶ Ba kame ira na nabulu tana kuta iama lavata isa na turana na tinoni sa taqasa teusu pale na talingina i Pita sa sa paranga votu, Goto ao sosoto tu sa qa bati tavitinigo isa pa inuma, oko? sau.

²⁷ Poni sa kai kilu pale mutugu i Pita sisa, <<Dai tugu,>> sau, beto sa pa totooso tugu isa sa piranga gu sa na kokorako.

I Paelati Sa Pitua Si Jisu

(Matiu 27.1-2, 11-14; Maka 15.1-5; Luke 23.1-5)

²⁸ Ego pa vuvugei jonga sa qai toni votunia pa ruma tai Kaiapasi si Jisu, ko qai toni laonia pa kakabarena na ruma tana qavuna. Ba ira na tinoni mamata tadiria na Jiu sa qaike tome lao pa

kakabarena na ruma tana qavuna, ura qaike ny-orogua pajidia, kita maike boka tekua na vavolo Alokata qarigu.

²⁹ Ko i Paelati tu sa votu kamuria pa peguru sira ko sa nanasaria, Na sela sa sa qu jutunia agou na tinoni api? sau.

³⁰ Qai oe lao sira, Vei bike kai tinoni roroiti ikerena sa na tinoni api sa beke toni lamenia agei tamu sina, qarigu.

³¹ Poni sa pira sauniria i Paelati sira, <<Ego vei sa mu toni riunia tu mekamiu ko mu pitua pa miu Vavanau mekamiu,>> sauniria.

Pira qarigu sira na tinoni Jiu, <<Ba qeke tava-malumunia pana Vavanau ko mene vamate tinoni sagei,>> qarigu.

³² (Tonai qai paranga vei inara sa sa gore votu gu sa isa sa pojai perangana i Jisu isa na veveina na mate mina mate vei isa.)

³³ Poni sa mule tome pa ona ruma si Paelati beto sa kukua si Jisu ko sa parangia, Ao sa na bangara tadira na tinoni Jiu? saunia.

³⁴ Poni sa oe i Jisu, Ai vei, na mua gu mekamu sa na nanasa isa, ba ira kaki qai pojanigo sa na veveiqu ara? sau.

³⁵ Sa oe si Paelati, <<Ai vei, na tinoni Jiu sara ko qu nanasa veinisiu ina? Ira tugu na mua puku tinoni mekamu ao beto ko ira na kuta iama sa qai toni lamenigo taqu lani. Ko na sa tu qu roitinia sao?>> sau.

³⁶ Poni sa paranga si Jisu, <<Na binangara taqu sa nake koko veina tana kasia gusu api. Vei bi tana kasia gusu sa na binangara taqu, sa ira na qua nabulu kopu bai vaipera viviva, ko baike aru

tamanasiu ira na mamata tadirā na tinoni Jiu sara. Ba ura na qua binangara kisa nake tana kasia gusu api,>> sau si Jisu.

³⁷ Poni sa pira saunia i Paelati sisa, <<Ko kai bangara tugu sao, oko?>> sau.

Poni sa oe lao si Jisu, Ao qu pojai sa ara sa kai bangara. Isa qa podonia ara beto ko qa lagerenia ara pa kasia gusu api sa vei ko ara mana ululenia sa na veveina na sosoto. Ko ira doru tinoni qai kole vei pa sosoto sa qai vainongoro lame taqu, sau si Jisu.

³⁸ Sa paranga lao si Paelati, Na sa sa na sosoto? sau.

Sa Tapitu Ko Mina Tavamate Si Jisu

(Matiu 27.15-31; Maka 15.6-20; Luke 23.13-25)

Pa liguna sa paranga vei ina, sa sa votu pa peguru tadirā na tinoni Jiu si Paelati ko pira sauniria, Qake batia ara sa kai ginugua selana bi boka tajutunia isa.

³⁹ Ba isa vei sa kole pa miu tututi sa ara mana boka ruvata vanigou kai tinoni tapiuna pa totoo vavolo. Ko ai vei, qu nyoroguania ko ma ruvata valao vanigou sa na bangara tadirā na Jiu? sau si Paelati.

⁴⁰ Poni qai kai kuku vevela tu sira, Dai, nake isa! I Barabasi tu sa qe nyoroguania agei! qarigu. (I Barabasi sa na tinoni raraja ikikona.)

19

¹ Ego ko sa teku varijo vaniria i Paelati si Jisu ko qai pipiqolo vivitigi palea ira na solodia.

² Beto qai viri vadidolaia ira na solodia sa kai tarapae bangara vavaiokana ko qai vasolapania pa batuna, beto qai vasaenia na poko davalana.

³ Beto qai kole lalao paparanga veinia pira, Mi toa vakakasa tu sa na bangara tadira na tinoni Jiu! qarigu. Beto ko qai vavania tapala sisa.

⁴ Beto sa votu ligu mule tadira na minete tinoni si Paelati ko sa paranga, <<Doro! Kopira mana toni votunia ara tamugou sisa, ko agou mu batia sa ara qake batia kai ginugua tana vei bi tajutunia isa, sau.

⁵ Ko sa votu lame si Jisu, sa korapa tugu vasasaeriaona sa na tarapae bangara vavaiokana qai vasolapania beto na poko davalana. Beto sa parangaria i Paelati sira, Inana sa na tinoni! >> sauniria.

⁶ Ego isa tugu qai batia ira na kuta iama beto na nabulu kopu sisa, poni sa qai kuku vevela, Vamatea pa korosi! Vamatea pa korosi! qarigu.

Sa paranga laoria i Paelati sira, Agou tu mu tonia ko mu vamatea pa korosi! Ura ara sa qake isongo batia kai ginugua vei bi tajutunia sisa, sau.

⁷ Qai oea ira na tinoni Jiu sisa, Agei sa koleona sa na mei Vavanau ko pa mei Vavanau sa sa pada mina mate tugu sisa, ura sa poja tarinia na Tuna na Tamasa mekana sisa, qarigu.

⁸ Ko totonai sa nongororia i Paelati sinara qarigu ira, sa sa matagutu tugu lalaona sa totonai.

⁹ Ko sa kai mule tome mutugu pa ona ruma qavuna ko sa nanasia si Jisu, Pai na tinonimu sao? saunia.

Ba sake pavu oea i Jisu sisa.

¹⁰ Poni sa parangia i Paelati sisa, Ai sa vei ko quke oesiu ara sao? Quke gigilai ao sa ara gu qa isongia sa na neqi ko mana boka ruvatigo beto mana boka vamatego pa korosi sao? saunia.

¹¹ Poni sa oea i Jisu sisa, Na neqi muna boka varoit i lamenia ao taqu sa nake mua neqi mekamu ao, goto na Tamasa gu pa nulu sa vanigo. Ko na sela tana tinoni sa valamesiu ara tamu sa sa ikerena jolania na sela tamu, saunia.

¹² Totonai sa nongoria i Paelati inara sau isa, sa sa nyaqoa isa sa na soana ai vei ko bi ruvatia isa si Jisu sau. Ba qai kole tugu kuku vevela sira na tinoni Jiu, Vei muna ruvatia ao sisa, sa nake baere ti bangara Siza sao! Ura na tinoni sa vavabangara mulenia mekana sa na kana tana bangara Siza sisa! qarigu.

¹³ Ego ko totonai sa nongororia i Paelati sa na paranga aipira, poni sa sa toni votunia isa si Jisu, ko sa lao togo pa ona totoqona vavaitutina pa ia tasapeni patu (qai gigalania Qabata pa paranga Aramaiki).

¹⁴ (Ego ko sa kamua gu sa na rane vatanana na vavolo Alokata, ko sa tata korapa rane sa totonai.)

Ko sa parangaria sira na tinoni Jiu, <<Doro! Inana sa na miu bangara!>> sauniria.

¹⁵ Poni qai kuku vevela sira na tinoni, Toni variua! Toni variua! Vamateagana pa korosi sisa! qarigu.

Sa nanasaria i Paelati sira, Ai sa vei ma vamate pale pa korosi sa na miu bangara? sau.

Qai oe sira na kuta iama, Agei sa kepore mule na mei bangara, goto i Siza gu! qarigu.

¹⁶ Ego ko sa loa lao vaniria i Paelati si Jisu ko ira mai vamatea pa korosi sau.

I Jisu Sa Tavamate Pa Porosi

(Matiu 27.32-44; Maka 15.21-32; Luke 23.26-43)

Poni qai teku vakarovia ira si Jisu,

¹⁷ ko qai vapogosonia na ona korosi mekana beto sa votu lao pa kai ia qai kukunia na Batu Tomate (pa paranga Aramaiki na isongona sa Qoloqota).

¹⁸ Ketakoi sa qai pata vatitia pa korosi ira sisa. Ko karu tinoni sa qai pata vatitiniria mutugu pa dia korosi pa karu kalena i Jisu, goto i Jisu pa korapa.

¹⁹ Ko sa kutia i Paelati sa kai kukuti beto sa varamatia pa korosi keta pa batuna, ko pira sau sa na kukuti: I JISU PA NAZARETI, NA BANGARA TADIRA NA JIU!

²⁰ Ko na kubo tinoni Jiu qai tiroa sa na kukuti isa, ura na ia isa ketakoi qai pata vatitinia pa korosi i Jisu ira sa sake sou pa gugusu lavata beto ko na kukuti sa sa takuti pa paranga Aramaiki, pa Latini, beto pa Qiriki.

²¹ Poni qai paranga laoa i Paelati sira na kuta iama, <<Muke kuti veinia NA BANGARA TADIRA NA JIU, mukeu, goto pira tu mugu, <NA TANONI API PIRASAU: ARA NA BANGARAN TADIRA NA JIU! SAU,> mugu tu,>> qarigunia.

²² Sa oe lao si Paelati, Isa qa tei kutia tu ara sa mina takuti koleona tugu, sau.

²³ Ego pa liguna qai vatitia pa korosi i Jisu sira na solodia, sa qai tekua sa na ona poko koti ko qai jiraka madea beto qai okoto mekaria ira na solodia sa ka made jirakadi pira, beto ko qai tekua

tugu vei sa na ona poko gojo doru. (Na poko gojo doru api sa nake tapitina sa podalai pa batuna ko sa gore kamu pa uquna.)

²⁴ Beto qai kole vavaiparanga sira na solodia, Take rikatia sa na poko api. Goto ta gonania na patu vivile ko ta gigilai i sei sa mina tekua, qarigu. Ko inara qai roiti veinia sisa, ko sa gore votu sa isa vei sa tei pojai tu na Kukuti Tabuna pira sau,

Qai vaijirakania ira sa na qua poko,

beto ko qai gonani patu vivile

sa na qua poko gojo doru, sau.

Ko ira tugu na sakasava aipira sa qai roitiniira ira na Solodia.

²⁵ Ego ko qai korapa tugu turu tatadia pa korosi qai vatitinia i Jisu sira Mere na tinana, beto na tasina rereko tugu i Mere, beto i Mere na maqotana i Kolopasi, beto ko i Mere na lame veina pa Magadalene.

²⁶ Ko sa dogoro lao sau si Jisu ko sa batia sa na tinana beto isa na sepele sa roroqu vivitigia isa sa korapa tugu turu ketakoi, poni sa paranga lao tana tinana si Jisu, <<Tinaqu, doro! Isa sa na tumu marene,>> saunia.

²⁷ Beto sa paranga laoa na sepele, <<Doro! Isa sa na tinamu,>> saunia. Ko podalai gu totonai sa sa tonia na sepele sa na tinana ko sa lao suvere pa ruma tana sepele isa.

I Jisu Sa Mate

(Matiu 27.45-56; Maka 15.33-41; Luke 23.44-49)

²⁸ Ego ko sa gigilai i Jisu sa doru sakasava sa qai okoto vatale beto sa kopira, ko vei ko mi gore votu

sa na Kukuti Tabuna sau, poni sa sa paranga, Qa kidepe, sau.

²⁹ Koleona tugu ketakoi sa kai bogu sa pugelia na kolo vaini pasana, ko qai tekua sa kai poko pupuqana ko qai vatubulunina na vaini isa beto qai vatogasania pa uquna na gou hisopi ko qai jotinia pa beberuna i Jisu.

³⁰ Ko pa liguna sa bukua i Jisu sa na vaini, sa pira sau, Sa tei okoto sosoto tugu! sau. Beto sa vatiti gorea sa na batuna ko sa loai sa na singo.

³¹ Ego na rane vatana sa na rane isa, ko na liguna na rane isa sa na rane Minere isa na rane poreveveina jola. Ko sake tanyorogua sa totonai mina kamua sa na rane Minere sa bai korapa titi jola pa korosi na tinidi sira kue qarigu sira na tinoni Jiu. Ko qai lao tepa vinamalumua tai Paelati sira na mamata tinoni Jiu, ko bai talomoto paleria na nenedi sira kue beto ko bai tateku vagore pa korosi qarigu.

³² Ko qai lao ira na solodia ko qai lomoto vaqopu paleria sa na nenena na tinoni momoe, beto vei tugu isa kame ira karu qai vatiti tavitinia i Jisu.

³³ Goto totonai qai lame kamua si Jisu poni sa qai batia sa tei mate tu sisa, ko qaike lomoto vaqopuria na nenena.

³⁴ Ba kame ira na solodia sa tekua sa na opere ko sa qata laonia kai kale sisikirina ko sa nyoa votu sa na orungu beto na kolo.

³⁵ (Ko isa na tinoni sa batia sosoto na roiti vei sa taroiti api sa sa korapa ululenia sapi, ko agou mu vasosoto sau. Ko na ulule tana sa na sosotona beto sa gigilaiona isa sa sa parangania na sosoto sisa.)

³⁶ Sa taroiti vei inara, ko sa gore votu sa na

Kukuti Tabuna, pira sau, Kepore kai pupudana sa bi tavaqopu, sau.

³⁷ Beto ko koleona mule sa kai kukuti pa Kukuti Tabuna pira sau, Mai batia ira na tinoni sisa qai qatania na opere, sau.

Na Vapaena I Jisu

(Matiu 27.57-61; Maka 15.42-47; Luke 23.50-56)

³⁸ Pa ligudi na roiti aipira, sa lao si Josepa, na tinoni pa Arimatia, ko sa tepania ti Paelati sa na kokobu tinina i Jisu. (I Josepa sa kai sepele tugu ti Jisu sisa ba sa suvere gogolomo, ura sa matagutuniria na mamata tadira na tinoni Jiu.) Ko sa vamalumia i Paelati poni sa sa lao ko sa pogosia sa na kokobuna i Jisu.

³⁹ Beto ko i Nikodimasi tugu vei, isa na tinoni sa lao dogoria i Jisu na bongi, sa tutia si Josepa, ko sa pogosia isa sa na vuva tini sa taroiti pa moa beto na aloe, na padana uengavulu kilo na mamatana.

⁴⁰ Ko qai teku vagorea ira karu sa na kokobu tinina i Jisu ko pa liguna qai vavuvusu tarinia na mereseni umumanga jonga poni sa qai udenia na poko lineni. Qai ude veinia tugu qai tututi vei ira na tinoni Jiu totonai qai vatanai na kokobu tini tinoni beto mina tagolomo.

⁴¹ Sa koleona sa kai inuma sa tata gu ketakoi qai vatitinia i Jisu pa korosi, ko kai bevi korega sa pa inuma ketakoi, oqoro pore kai tinoni matena bai vakolenia.

⁴² Ko ketakoi qai lao vakolea sa na kokobu tinina i Jisu, ura sa tata gu ketakoi sa na bevi isa, beto ko

na rane vatana tadira na Jiu sa totonai ura sa tata na rane Minere.

20

Na Turumule Ti Jisu

(Matiu 28.1-10; Maka 16.1-8; Luke 24.1-12)

¹ Ego na vuvugei rorodomo oqoro kabere pa rane momoe pa vuiki, sa sa munu lao pa bevi si Mere na rereko pa Magadalene, ko sa dogoro lao sau poni sa tei tavatitolo rijo tu sa na patu pateina na mangana na bevi.

² Poni sa abutu mule lao tai Saimone Pita beto tana kai sepele isa sa roroqu vivitigia i Jisu sisa, ko pira sauniria, Qai tei teku variu palea tu pa bevi sa na Bangara, ko qeke gigilai pai qai vakolenia, sau.

³ Poni qai taloa ko qai lao pa bevi sira Pita beto na sepele isa.

⁴ Qai mekarai abutu lao sira karu, ba sa abutu valiligu palea na sepele isa si Pita ko sa lao kamu momoe pa bevi.

⁵ Ko sa ovoro oviki tome pa bevi sau sisa, poni sa batia sa na poko lineni gu isa qai udenia na kokobu tinina isa, ba sake tome lao pa leo bevi sisa.

⁶ Poni sa tuti liligu kamu si Saimone Pita, ko sa tome jola lao pa leona na bevi. Ko sa batia tugu sa na poko lineni gagale gu sa korapa kole ketakoi,

⁷ beto ko isa na poko qai pikonia pa batuna. Na poko piko batu isa sa sake kole tavitia sa na lineni, goto sa tavijongo beto ko sa kole kaleona tu.

⁸ Ego beto sa tome tuti lao sisa na sepele sa kamu momoe pa bevi, ko sa batia poni sa sa vasosoto.

⁹ (Ura qaike gigila kamua ira sisa na kukuti pa Kukuti Tabuna sa pojai kode mina turu mule tugu pa mate sisa sau.)

*I Jisu Sa Votu Ti Mere Pa Magdalene
(Maka 16.9-11)*

¹⁰ Ego beto sa qai muledia pa dia ruma sira na sepele.

¹¹ Ba i Mere sa kole tugu turu lulukanaona pa peguruna na bevi. Ko totonai sa korapa tu lukanaona sa sa ovoro oviki tome pa leo bevi,

¹² poni sa batiria sa karu mateana qai popoko keala, qai korapa toqodia ketakoi qai vakolenia na tinina i Jisu, kame keta pa kale batuna kame pa kale nenena.

¹³ Poni qai nanasa sira karu, Ago, ai sa vei ko qu korapa tu lukana sao? qarigu.

Poni sa oe lao si Mere, Qai tei teku varijo riu pale tu sa na qua Bangara, ko qake gigilai pai qai vakolenia! sau.

¹⁴ Beto sa balinga gu sau poni sa batia si Jisu sa korapa tugu turuona ketakoi; ba sake dogoro gitalia i Mere si Jisu tugu sisa.

¹⁵ Sa nanasa lao tana rereko si Jisu, Ago, ai vei ko qu korapa lukana tu sao? I sei sa qu korapa nyaqoa ao? sau.

Poni sa roroqua i Mere sa palu na tinoni roiti pa inuma sisa sau, ko sa paranga veinia pira, <<Bangara, vei ao bu pogoso varijoa sisa, poni sa mu ule vanisiu ketakoi qu vakolenia ko ma lao tekua,>> sau.

¹⁶ Sa paranga lao tana si Jisu, Mere! sau.

Sa balinga lao tana si Mere beto sa paranga laoia pa paranga Aramaiki,* Raboni! sau. (Na ginuana Raboni sa na Tinoni Vaivagilai.)

¹⁷ Sa paranga lao tana si Jisu, <<Muke ulisiu, ura qa oqoro mule sae tana Tamaqu sara. Goto mu lao tadira ka visa tasiqo ko pira muguniria, <Ara qa korapa mule lao tana Tamaqu beto na Tamamiu tugu vei agou, na qua Tamasa beto na miu Tamasa tugu vei agou sara,> muguniria,>> saunia.

¹⁸ Poni sa mule riu vavakato tadira na sepele si Mere pa Magdalene, pira sau, <<Ara qa batia sa na Bangara!>> sau, beto sa vavavakato vaniria na paranga sa pojaria i Jisu tana.

I Jisu Sa Votu Tadira Na Ona Sepele

(Matiu 28.16-20; Maka 16.14-18; Luke 24.36-49)

¹⁹ Ego na veveluna tugu na rane momoe pa vuiki isa, sa qai vaikamu sira na sepele ko qai patei loka takoria pa kai lose, ura qai matagutuniria ira na mamata tadira na Jiu. Poni sa kamu turu pa vaikorapaidi si Jisu, ko pira sauniria, <<Na bule mi somana tamugou,>> sau.

²⁰ Ko pa liguna sa paranga vei inara sisa, sa sa vabatiniria sa na limana beto na sisikirina. Ko totonai qai batia ira sa na Bangara sa qai qeqera vivitigi.

²¹ Poni sa pira sauniria mule i Jisu sira, <<Na bule mi somana tamugou. Kai muqisi vei tugu na Tamaqu sa garunusiu sara, poni ara ba qa garunugou tugu sagou, sau.

* **20:16** Pa Qiriki sa na paranga Hiburu sau, ba sa doro vei na paranga Aramaiki gu sa sa tagigala na paranga Hiburu.

²² Pa liguna sa paranga veiniria inara, sa sa singo lao tadira, beto pira sau, Mu tekua sa na Gagala Tabuna.

²³ Ira muna taleosoniria agou na dia sela sa mai taleoso tugu sira, goto ira munake taleosoniria agou sira sa maike taleoso tugu sira,>> sau si Jisu.

I Jisu Beto I Tomasi

²⁴ Ego i Tomasi (isa sa tavaisongo i Patavivi), kame ira ka manogarua sepele tana, sa sake somana suvere perangana totonai sa kamu voturia ira i Jisu.

²⁵ Ko qai kole vavakato vania ira ka visa sepele sisa, Qe batia sa na Bangara, qarigunia.

Ba pira sauniria i Tomasi sira, Vei maneke batiria mai na buridi na pata pa limana, ko maneke totuni kakarusuqu mai sa ketakoi qai suni na pata, beto manake aruni limaqu mai sa na kale sisikirina, sa maneke isongo vasosoto tugu sara, sau.

²⁶ Ego ko pa vinavesu rane poni sa qai vaikamu mule pa kai lose sira na sepele, ko totonai sa somana suvere tavitiria si Tomasi. Ko korapa tugu patei vamauruna sa na atakamana, sa sa kamu turu pa vaikorapaidi si Jisu, beto pira sau, Na bule mi somana tamugou, sau.

²⁷ Beto pira saunia si Tomasi, Ego, mu totu lamenia na kakarusumu pa buri pa limaqu, beto mu dogoro viloto vataleria na limaqu, beto mu kaqama lamenia na limamu ko mu ulia sa na kale sisikiriqu. Mu noso vavaseke ko mu vasosoto! sau.

²⁸ Poni sa oe si Tomasi, pira sau, Na qua Bangara beto na qua Tamasa! sau.

²⁹ Sa paranga lao tana si Jisu, Ai vei qu batisiu gu sa qu vasosoto? Mai tamana sira qai oqoro batisiu ara, ba qai vasosoto! sau.

Na Kuta Ginuana Na Buka Api

³⁰ Ego totonai sa korapa suvere tavitiria i Jisu sira na ona sepele, sa na kubo jola sira na roiti vinagigila sa roitiniria i Jisu ba qaike takuti pa buka api.

³¹ Goto aipira gu sa qai takuti, ko mu vasosotoa agou si Jisu tugu sa na Karisito, na Tuna na Tamasa, ko pa miu vasosotona isa, sa muna tekua agou sa na toa jola.

21

I Jisu Sa Votu Pa Qalili Tadira Nona Sepele

¹ Pa liguna aipira poni sa sa bola votu mule tadira na ona sepele pa ovuku Tiberiasi si Jisu, ko aipira sa vei sisa totonai sa bola votu tadira.

² Qai korapa tugu mekarai suveredia sira Saimone Pita, i Tomasi (isa qai kukunia i Patavivi), i Nataniela (isa na lame veina pa Kena pa gugusu Qalili), beto ira na tuna marene i Zebeti, beto ko ira karu goto sepele mule tai Jisu.

³ Poni sa paranga laoria i Saimone Pita, Koi, ara ma riu tu abuqua, sauniria.

Qai paranga sira, Agei ba me tutigomei tugu ao, qarigunia. Ko qai lao koi pa kai koaka ko qai riu, ba pa bongi lavata isa sa sa kepore vavagila kai sa bai tekuadia.

⁴ Ko na vuvugeina sa gore turu pa poanana si Jisu, ba qaike doro gigalia ira na sepele si Jisu sisa.

⁵ Beto sa paranga laoria i Jisu sira, Boko marene, qu abua tu kaki igana? sau.

Qai paranga lao sira, Qokolo, ko kepotu! qarigu-nia.

⁶ Poni sa pira sauniria, Ego, mu ipania keta pa kale matuana na koaka sa na vaqara, beto kode muna batia, sau. Poni qai ipania sa na vaqara qarigu poni sa beto qaike boka vaiolia sa na vaqara, ura sa koi vei pugelia na igana.

⁷ Poni sa paranga lao tai Pita sa na sepele sa roroqu vivitigia i Jisu, Qokolo, na Bangara sina! saunia. Ego ko isa tugu sa nongoria i Saimone Pita sa na Bangara sina sau tugu isa, sa sa pilunia gu sa na ona poko koti (ura sa vagore pale totonai qai kole abu), ko sa tulusu oqa gore pa kolo.

⁸ Goto ira na sepele qai suvere jola pa koaka sa qai qelu gore pa peso, ko qai kaoa sa na vaqara sa pugelia na igana. Ura qaike sou pa paparona sira, pada kai gogoto vakasa gu na souna.

⁹ Ko totonai qai tete paro pa peso, sa qai batia sa kai noara iku sa makelia na igana beto kaki bereti.

¹⁰ Sa paranga laoria i Jisu sira, Mu pogoso lameniria kaki igana qu koni tekuria, sauniria.

¹¹ Poni sa lao koi ligu pa koaka si Saimone Pita, ko sa ragata vaproa sa na vaqara sa pugelia na igana lalavata, na anyedi sa kai gogoto liman-gavulu kue sira doru. Qai kubo jola sa na igana, ba sake tarikata tugu sa na vaqara.

¹² Sa paranga laoria i Jisu sira <<Mei, lame, ko mu teteku,>> sauniria. Ba kepore kame ira na sepele sa bi varene ko bi nanasa, I sei sao? biunia, ura qai tei gigilai tu sa na Bangara tugu sisa.

¹³ Sa lao i Jisu ko sa tekua sa na bereti ko sa vaniria, beto sa roiti veinia mutugu sa na igana.

¹⁴ Ko api sa na totošo vinaue sa bola votu i Jisu tadira na ona sepele pa liguna sa turu mule pa mate.

I Jisu Sa Nanasia Si Pita

¹⁵ Ego pa liguna qai beto teteku ira, poni sa paranga lao tai Saimone Pita si Jisu, pira sau, Saimone, na tuna i Jone, ai sa vei, qu roroqusiū jolaniria ira aipira ara sao? saunia.

Sa oe lao si Pita, E, Bangara, ao qu gigilasiumua sa qa roroquigo tugu ara sao, sau.

Sa paranga si Jisu, Mu kopuniria na qua lami,* saunia.

¹⁶ Sa paranga lao mule na vinarua totošo tana si Jisu, Saimone, na tuna i Jone, ai vei qu roroqusiū tugu ara sao? saunia.

Sa oe lao si Saimone, E, Bangara, ao qu gigilasiumua qa roroquigo tugu ara sao, sau.

Sa paranga si Jisu, Mu kopuniria na qua sipi, sau.

¹⁷ Sa paranga lao mule na vinaue totošo si Jisu, Saimone, na tuna i Jone, qu roroqusiū tugu ara sao? sau.

Poni sa takulanga si Pita, ura sa nanasia kue totošo i Jisu sisa, pira saunia, Qu roroqusiū tugu ara sao? saunia. Ko sa paranga laoa sisa, Bangara, doru sakasava sa ao qu gigilariamua; ko qu gigilasiumua ao sa ara qa roroquigo tugu sao! sau.

Sa oe lao si Jisu, Ego, mu kopuniria na qua sipi.

* **21:15** Na lami sa na tuni sipi. Lani i Jisu sa vavapadaniria na lami sira na tinoni qai tutia isa.

¹⁸ Sosoto pa sosoto ma pojanigo ara sao: totonai na koburumu sa qu doko mulenigo na beleti, ko qu lao ketakoi qu nyorogua lao. Ba totonai muna baragoso ao, sa kode muna kaqamaniria na limamu beto ira kaki tu mai dokonigo na beleti beto mai toni laonigo ketakoi quke nyorogua lao vei ao, sau si Jisu.

¹⁹ (Pa ona paranga vei api sa sa ulenia i Jisu sa na soanana mina mate vei i Pita, ko mina tavalavata sa na Tamasa sau.) Beto sa paranga lao tana si Jisu, Mei, tutisiu! saunia.

I Jisu Sa Pojai Na Veveina Na Sepele Sa Roroqua

²⁰ Ego ko sa balinga sau si Pita, sa sa batia sa korapa tututiona sa kame ira na sepele isa sa roroqu vivitigia i Jisu. Isa sa na sepele sa totoravusu pa raraqona i Jisu totonai qai kole teteku, beto ko sa nanasa laolia si Jisu, Bangara, i sei sa mina gabala kanago ao? sau.

²¹ Totonai sa batia i Pita sa na tinoni isa, sa sa nanasa laolia si Jisu, Bangara, goto ai vei sa na tinoni api? saunia.

²² Poni sa oea i Jisu sisa, Vei mana nyoroguania ara ko mina toa kamua na mule lame taqu, poni sa ai mina vei tamu sisa? Goto ao sa mei gu ko mu tutisiu! sau.

²³ Ego ko na nongoro sa lekogo tadira qai tutia i Jisu sa minake mate sa na sepele api qarigu. Ba i Jisu sake pojai sa minake mate sisa sakeu, goto pira tu sau, Vei mana nyoroguania ara ko mina toa kamua isa sa na mule lame taqu, poni sa ai mina vei tamu sisa, sau tu sisa.

²⁴ Ko isa tugu sa na sepele sa korapa ululeniria na veveidi aipira, beto sa kuti vakoleria na

sakasava aipira. Ko agei qe gigilai sa na ulule tana sa na sosotona tugu.

Soku Sakasava Mule Sa Roitiniria I Jisu

²⁵ Ego ba koledia mule sa kubo roiti sa roitiniria i Jisu, ko vei bai takuti kilipuputu beto poni sa qa roroqua ara sa na kasia gusu tu ba bi keporenia na eqa ketakoi bi vakoleniria sira na buka bai takuti ira.

Luqa Full Bible

The Holy Bible in the Lungga language of the Solomon Islands

copyright © 2024 The Seed Company and Islands Bible Ministries

Language: Luqa (Lungga)

Contributor: Islands Bible Ministries

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

5d1e81f5-a5ad-515f-b060-b232902280e1